

308689

వృత్తిక గాకి వృత్తిక గాకి వృత్తిక గాకి

VOL. 2. చెన్న పట్టణము 1916 సం॥ మార్చి నెల 21 వ తేది మంగళవారము NO 299 సంచిక 299

గాంధర్వ పూట పంక్తి నియము... 1 నెం. పూట రూ 80-0-0

కొత్త మోటారు బండ్లు... మోటారు బండ్లు నడుపు చున్నాము.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు వాచ్... ఇండియన్ మెయిల్ గ్లాసుదాము తేలిక నెల 2-8-0

నల సంవత్సరాది సంచిక ఆంధ్రోద్యమచరిత్రము! అనంతరయుద్ధచరిత్రము! ఆంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన యమూల్యవ్యాసములు

KATOL AND NO MORE WILL WORRY... 240 కట్టలుగా పెట్టె 1-11 అ 12

The Radakrishna Steam Transit Co., Anakapally Proprietor:—Nagulakonda Radakrishniyah, GLASS MERCHANT, MADRAS. E.

వాధాపీడితులకు వరము: ఐనాడిక సహితమైన డా॥ డి. బి. సావంతుని వనోపదేశసారసవరిల్లా

జూ బు బు

ఆంధ్రవిద్యార్థి మాహాసభ.

I

అయ్యా,

ఈ సంవత్సరము మే నెలలోన మైమాసభ, కాకినాడలో నెట్టకేరకు జరుగబోదమని జరుగుననియు, వెళ్ళుకాపుల కళాశాలలలో విద్యనందుచున్న ఆంధ్రవిద్యార్థి యువజనులందఱు, నొక్కచోట, సమావేశమగుదురనియు, పత్రికల మూలమున విని కడుసుంతసమంచుండ, తుట్టుతుడ కీ నెల 15 తేది ఆంధ్రవిద్యార్థి క 4 వ పేజి 3 వ కాటక దిగువనున్న లేఖ చదివినందు వెన్నెట్టజునునందలి ఆంధ్రవిద్యార్థులకును ఆంధ్రదేశమునందలి తక్కిన విద్యార్థులకును మాత్రమే మాహాసభ కై లంఘనమునట్లు తోచుచున్నది. కాన నేత సభను సభకు కార్యదర్శకలైన నాసోదరులు తమ సోదర వాత్సల్యము జూపుచు నాంధ్రేజర పృథేమమున కల్లి తొట నర్తక పాతకాల తిరుచునాట్ల యింజనీరింగు పాతకాల, కోయింబుత్తూరునందలి వ్యవసాయ, అటవీశాఖ కళాశాలలు మొదలగు చోట్లనున్న ఆంధ్రవిద్యార్థులకుగూడ తగిరితి నాహాసభకైయు లంపి మన ఆంధ్రమాతకులలో నున్న సోదరవాత్సల్యతకు ప్రకాశపరీక్ష పూర్తియగుచున్నాడ.

సూరంపూరి పెదవేంకట మానుసూనులు.

II

అయ్యా,

ఈ సభకు సభ్యులుగ కోవలై మానుమంతరావు వంతులుగాని నెన్నుకొనవలయునని, రామకృష్ణ శర్మగారు ఆంధ్ర దినపత్రికములముగ నూచించిరి. ఈ విషయమున వ్యతిరేకభావోక్తియైతరు నుండరని చాలమంది ఆంధ్ర విద్యార్థుల తలంపు. కావున కాకినాడలోని యాహ్వన సంఘ మవారు మానుమంతరావు వంతులుగాని సభ్యులుగ నెన్ను కొని త్వరలో నాంధ్రదేశమునకు విద్యార్థులతో సహితము ఆంధ్రేజరదేశములందు వివిధ కళాశాలల ఆంధ్ర విద్యార్థులకుగూడ నాహ్వనపత్రికలను బంపెదరని కోరుచున్నాడను. మానుమంతరావు వంతులుగాని కాకపోయిన శత్రువున, పితా పుత్రం సంస్థానపు దర్బారుకవులగు ను॥ నానగంటి నరసింహారావు వంతులు, వి. యె. గారి నెన్నుకొనిన సభ తన రీతి నలంకరింపబడునని కొందరి భావోక్తియై యున్నది.

రావు సత్యనారాయణ,

III

అయ్యా,

గోదావరిజిల్లాకు రాజధానియైయున్న కాకినాడ పు రంజున విద్యార్థి సభ జరుగుచున్న వార్త ఆంధ్రదేశముననున్న విద్యార్థులకేగాక, అరణదేశమునందు విద్యనభ్యసించుచున్న ఆంధ్రులకు గూడ కడుసుంతసమంచుండ, నున్న దనుట కెంతమాత్రమును సందేహములేదు. ఆంధ్రవిద్యార్థి సభ మొదటివత్సరము కాకినాడపురంజున జరగబోవుటయే శుభమాచకములలో నొకటియైయున్నది. దానికి సహాయముగా దేశభి మానులును, పరోపకారకరాయలును, అంగసంస్కృతాంధ్ర భాషాప్రేమియును, ప్రస్తుతము ఆంధ్రహితము కళాశాలాధ్యక్షులును, నగు శ్రీయత కోవలై మానుమంతరావుగారే య గ్రాసనాధిపత్యమును వహించినయెడల విద్యార్థి సభ కెంత లాభముకలుగునో, యెంతకీర్తిని బడయునో, యెంతసంతోష గునుగాను, నిపుణులగు బుచ్చయ్యనో నదియంతయు అచ్యుట నాదితీరవలయునేగాని యిందుచూచుటకు నలవి గాదు; కావున విద్యార్థులందఱును వారిని నిశ్చయముగా ఆ పదవికి నేర్పరతురని తలంచెదను.

అగ్రాసనాధిపతిగా రెవ్వరైన నేమి గాని, యీ సభ యాహ్వన సంఘమువారు మాత్రము, తమదృష్టిని ఒకతూరి జతీకాపు వైపునకు తిప్పి, యిండు ఆంధ్ర విద్యార్థులెవ్వరు నైన గలరా యన్న ప్రశ్నను తలచిచూడవలెను. జతీకా దేశములో నున్న తిరుచునాట్ల యింజనీరింగు కాలేజియందు ఆంధ్ర విద్యార్థులుగలరు. వచ్చితుతీరమున కల్లితొట వాణిజ్య కళాశాలయందు ఆంధ్ర విద్యార్థులుగలరు. కోయింబుత్తూరు వ్యవసాయ కళాశాలయందు ఆంధ్ర విద్యార్థులుగలరు. అ గాగియింజనీరింగు యటవీశాఖ పాతకాలయందు ఆంధ్ర విద్యార్థులుగలరు; కావున వారి నందరిని విడనాడక, కిందిత్తు అనుగ్రహము వారింబు జూపి, వారుగూడ ఆంధ్ర విద్యార్థి సభకు సభ్యులని తోచినయెడల, వారిగూడ నాహ్వన పత్రికలను తమకు బంపి, గాని సభకు వచ్చునట్లు చేయవలయునని ఆహ్వాన సంఘమువారిని ఇచ్చట ఆంధ్ర విద్యార్థుల జతీకా న నేల సోర్పించుచున్నాను.

తాల్లూరి లక్ష్మీపతి రావు,

II

ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తువారి కొకమనవి.

అయ్యా!

నేటి యాంధ్రసాహిత్యమున కొకమహాపరమము, తద్వారాదేశమునకు ఆభ్యుదయముగూర్చు తలంపుతో సాహిత్యపరిషత్తు స్థాపించబడి ధనము విశేషముగా నమకూర్చ బడి నది. విద్యార్థులకును దేశభిమానులకు నగువారు కొందఱు పరిషత్తుకొరకు పాటుపడుచు పత్రికా నిర్వహణ మొనర్చుచుండి రనుట యెల్లరకు తెలిసినయంతయు. కాని పరిషత్తువా రేముద్రే శముతో పరిషత్తును స్థాపించిరి ఆ యుద్దేశము పాటించబడుట లేదను అసమ్మతిని జవలలో ప్రబలచేయుట పరిషత్తువారికి మాత్రమే దుంధుగినదికాదని విన్నవించుకొనుచున్నాము.

పత్రికాయంతయు నిప్పటివలెగాక పూర్తిగా మాన్చు చేయవలెనని మాయాశయము. పత్రికలో పూర్వప్రబంధములు ప్రచురించుట అంతయువశ్యము కాదు. ఈవిషయమును పరిషత్తువారు దూరమాలోచించి పూర్వపునక గ్రంథవిమర్శనము లను కవిచరిత్రములను పాశ్చాత్య కవిత్వవిశేషములను మన యాధునికకవు లేదానిబోధనలనదియు చక్కగా వివరించుట పరిషత్తువారికి విధి. నిఘంటివిషయమైన పరిషత్తువారి ప్రయత్నము లెంతవరకు జరిగినవియు తెలియజేయుట కూడ నావశ్యకము.

కాళిరాజు బ్రహ్మయ్య.

III

హాసాహీనుడుగ.

అయ్యా!

వసంతకాలము వచ్చుచున్నది. ఎల్లెడలను నయనోత్సవము కలుగజేయుచు మౌనము చిగురగులు చేయుచున్న యున్న హాసాహీనుడుగ సంభ్రమమున పట్టుబట్టుచు ధరించినవి యో యనునట్లు లున్నవి. పొలుసులలోని వైరులునొసి కళ్ళ మూలచేసి నచ్చినధాన్యములు ఇండ్లలో భద్రపఱచి నుఖులై, తమకష్టములకు ఫలము పొందగలిగితిమిగదా యని తలపోయుచు, కొన్ని మానవులుగా తేలియులే నివాసములకు జేసికొని యున్న కర్షకులు నిజనివాసముల కరుదెంచి, దారాపురార్థులతో హాయిగా కాటమును గడపుచున్నారు. ఇట్టి వసంతకాలము ఎవరికి సంతోషదాయకముగా నుండదు? ఈ సంతోషదీపనముల మధ్యమున మాకుకుద్దపూర్తిమినాడు ఈవంతుగను చేసెదరు. మన ప్రాంతములందు కాదుదనానాచరింపే ముఖ్యముగ గచునింపబడుచున్నది. నైవాహికామృతమున హాసాహీనుడుగను మిగులవైభవముతో జరిపెదరట! ఏవంతుగ నెక్కడ జరిపినను నరియేకాని, అయ్యది మిక్కిలి హేయములగు కృత్యములతోనిండియుండుటజేసి నాగరికజనులు అందులో నేలాటి జోక్యమును కలుగజేసికొనుటకు జంతుసంతతికినికాని తెచ్చివెట్టుచున్నాడు. హాసాహీనుడుగ నొక రక్కసి యుండెనట. అవాచ్యములగు నిందోక్తులచే దూషించిన హాసాహీనుడియు నని శంకరు డెరిగించెనట. అట్లు మనపూర్వు లాసరింప ఆమె నుడనికడట. కాన నేమి మనముగూడ నారీతి నవాచ్య భాషణము లాడవలెనట. అహ ఏమిపరిభ్రాసము. శంకరున కెట్టి దుర్బోధ నాకోపించుచున్నాడు. మంచిచెడ్డ లరయక యంత్ర యుక్తములను విచారించక, మొఱకు పట్టుగా కార్యము లాచరించుటయందు మనవారు ముందంజయేకదా? (అయ్యాకామా) యని నోరునోరు కొట్టుకొనుటకూడ కలదు. కాముడు దహనమై పోయియుండగానే లోకములో నింతటి బారత్వములు జరుగుచుండగా, అరేదే బులికియైందన, నెంతటి శునరములు మూడియుండునో? పూర్వము జరిగినవాని నివృత్తు జరుపుట కాశ్రయమునకుకదా! కాశ్రయములే యెంతయును, కాశ్రయముకాదుగా, తమతమ గృహములందు కార్యములను జరిగించు కొనక నాగరిక జనాసమ్మతములగు కార్యముల నేల చేయవలయునా? నైవచెప్పినరీతిని యీ వసంతకాలము సకలజంతు సంతానములకు సంతోషమేకదా. ఇట్టి సంతోషకాలము లందు మన మేల విచారమును నూచింపవలయును. అన్నిసయములందును దేశము నాగరికతకు వచ్చుచున్న యీశమయములో యీలాటి హేయకృత్యములు జరిగించుచుండుట మిగుల హాస్యాస్పదము. మఱియు పొర్చుమినాడు కాదుదనానామ చేయదునకదా? మరుసటిదినమున వసంతమాడెదరు. ఆయిత్యన హేయని చెప్పవలయునా? వారాంగము లేనియెడల ఆ సంతభ్రమము సంభ్రమమే కాదు. వారు మిక్కిలి పలచని శ్వేత కర్మములచే ధరించవలయును. దానివెన వసంతము పడిన తోడనే ఆతడికి వస్త్రము దేహమున కంటుకొని పోయి గర్వాంశములు కనుపించు చుండవలెను. అహ! నాగరిక ప్రపంచమా!

నీ నింకను మా దగ్గరకు రాకున్నా జేమి? నిన్నా హాసాహీనుడువారు మాలో తేక పోయిరి కదా? భరతఖండమా? నవత్రీమై, పవిత్రతరమై, పవిత్రతరమై యొప్పునుచుండు నీ కీర్తి కీలాటి కార్యములు భంగకరములేకదా? నిన్ను వహనమునండి కాచువారు లేరా! నాగరికజనులారా! మీతోడివారు అందులై మంధులై నీటి మార్గమున పోవుచుండ మీరై నను సరియైన మార్గమునకు తిప్పురాదా! తిప్పుడు. తిప్పుడు.

వి. నరసింహాచార్యు.

తేయాకు తోటలు.

ఇండియా దొరతనమువారి ప్రకటనము.

ఈ నెల 15-వ తేదీని ఒకకలకత్తా ప్రతికలో నీవిషయము ప్రకటించబడినది గాని అందులోని యంతయులు సరిగలేవు. తేయాకు తోటలవారు ఆర్థిక మంత్రి సర్ విలియం మేయగు గారితో ముచ్చటించిరని పత్రికలో వ్యాఖ్యయెడను. తోటల వారు వాణిజ్య పరిశ్రామిక కాభివృద్ధియగు సర్ విలియం క్లాక్ గారితో ముచ్చటించిరి. యుద్ధనీతి తీసిన పిమ్మట ఆదాయము అనవరతమంత హెచ్చుగ నున్నచో తేయాకులకు తీసివేయబడునని క్లాక్ గారు చెప్పినట్లు పత్రికలో వ్యాఖ్య బడినది. దొరతనముకా రెట్టి వాగ్దానమును గూడ నియ్యకాలము గాని నేనీ విషయమును ఆర్థిక మంత్రిగారి కెరిగించెదను అని మాత్రమే క్లాక్ గారు చెప్పిరి గాని వైతిరుక చెప్పలేదు.

1-8-1916 వ తేదికిలోపుగా విదేశపునర్వక్షుల యంత్రపుల ప్రకారము కలకత్తాలో నెలమిపాటలలో కొన్న తేయాకు నకు మాత్రమే ఎగుమతి వన్నవనము లేదను నిబంధన అందఱును ఆ తేదికి పూర్వముకొన్న తేయాకునకంతకును వర్తించు నట్లు మార్పవలెననియును అందువలన కలుగు ఆదాయకష్టము చాల తక్కువయినయ్యు (తమచాల తగ్గుననియును తోటలవారు తెలిపిరి దొరతనము వారందుల కంగీకరించి 20-2-16 వ తేదీని కొనబడిన తేయాకులకుగూడ ఎగుమతి వత్తు విధింప నక్కర లేదని నిర్ధారణచేసిరి.

వంజూబు పరిపాలనా రిపోర్టు.

1914-15 సంవత్సరము తాలూకు రిపోర్టు వెలువడినది. వాఙ్మయము వార్తాపత్రికల కీర్తి క్రింది నీ విషయముగ వ్రాయబడినది. ప్రజలకుదర్శాపునందు కత్తూరులముహెచ్చుచున్నది. తల్కారణమునపరిగ్రంథములపై వ్యాఖ్యానములు, నాటి భాసాంతరీకరణములు హెచ్చినవి. ఇట్టి సంవత్సరమునకు సమాజము గు వివాదభావము మాత్రము క్షీణింపలేదు. వార్తాపత్రికలు వార్తాపత్రికా వ్యాపకమునకు యుద్ధము కారణ భూతమై యున్నది. 1910 సం. 1 వ శాసనము క్రింద 500 మంది 8 తేల రూపాయలవరకు ధరావతు కోరవచ్చును. ధరావతులు కొరకు మూలమున అడివరకున్న రెండవత్రికల ప్రచురణమును స్థాపించ నుద్ద్యమించియుండిన నూతనపత్రికల స్థాపనమును ఆగిపోయినది. పై కారణముననే మూడు పత్రికలు ప్రచురణమును మానుకొనినవి. గత సంవత్సరమున జమిందారు, ఖిల్దార్, లోయలు గజెట్టు ముద్రాయములు దొరతనమువారి వశమొనర్చుకొనబడినవి. స్థానికప్రభుత్వమువారికోరికపై 14 వార్తాపత్రికలకు హెచ్చరిక లాగుబడినవి. మొత్తముపై యాదర్శవిషయమున పత్రికా విమర్శకములు సంకల్ప ప్రకరణ గుండెను. కాని ప్రజలలో ఆందోళనము కలిగించు వదంతుల వెల్లడించుటచే ప్రచారణముగల కొన్ని వార్తాపత్రికలపై ముద్రాకాలల శాసనము అమలు జరుపబడినది. "ఫిన్లండ్ కి హాక్విక్వట్" అను గ్రంథ ప్రచురణమున ఆర్థ్యులకును నిష్కలకును చర్యలయ బడినవి. అందువలన గ్రంథరచనమును అధికార్లు ఆపు చేయించిరి.

కావలయును

చంద్రికా కేశనువాసిని, తేజ మంతు కొనువారలు.

కేశనువాసిని వెల సీసా 1-కి రూ 0-11-0 అ. తేజమంతు వెల సీసా 1-కి రూ 0-10-0 అ. కేశనువాసిని తైలముయొక్క పూర్తి స్వయంజను మెచ్చి కడప కలెక్టరుగారిను ఏ. ఆర్. వానర్జీ, సి. వి. ఇ., వి. సి. యస్. గారు బహుమాన పతక మొసగి యొన్నాడు. తేజమంతు నుజుమియూవో సొమ్ము నానను చేయబడును. ఏజెంట్లకు మంచి కమిషన్యయబడును. ఒకసారి పరీక్షించి చూచినచో మీకే తెలియును. అనేక యోగ్యతాపత్రికలు రెంటికి యివ్వబడినవి.

చంద్రికాస్టూర్సు, ప్రొద్దుటూరు మదరాసు ప్రెస్ పబ్లిష్.

అంతటి క్రోధి వెంకటరంగవిశ్వవీధి-చారిత్రము వారు మహా
పేక్షభావము... ఈవిధి అనుదినమున జరుగుచున్న అల్లరు
లకును, దెబ్బలూ ఎక్కువమిటిలేదు. ఇందులకే గారణమిదిమీ
నున్న కల్లుడుకాదుమే. నేటిదినమున ఆనంగా 18-రి-16 లేవేవ
కొందరు మామ్రులూచేరి ఒకకూకరిని కట్టుకొని విగలజీవుగా
జేసిపంపిరి అతడు ఒంటరియగుటచే నేమిమీద చేయడా
లకలొయెను. చారిత్రమువారు పోలీసు మువ్వోలల నీవిధి
నేనాటు జేసేటటుం దోచదు. చాటునుండి విద్యార్థులు సంసార
ములలోనీవిధిని కాపురముంజేరిగదా! ఈవిధిట్లుల నిండుకాధి
కారముక్రింద జరిగి పెట్టినవీరలగతిమి కావలసి: దో యూహించు
వచాల. పోలీసువా రీవిధినిలేకండుటచే పట్టుకునే యిట్లునోచి
నకుకనుగొనువా రుండరుగదా! అల్లరులు, దెబ్బలూజుటకు
పుణేకములయిందే పోలీసు వారులేకన్నచోకొంటున్నారని
సీమలలోనా వీరు కావలొకాయుట? చారిత్రమువా రీవిధము
మునుకూర్చి శ్రద్ధవహించి అరిగి పాముమొకటి నెట్టుచి పలి
గింతుకు గావలసిజేతుగొను మున్నాడను... అదిగాచిటికా
చాచిమునుకూర్చు.

సామాజ్య శాసనసభ

ఈ నెల 20 వ తేదీ యదయమున ఢిల్లీ నగరమున సామాజ్య శాసన సభ జరిగింది. ప్రోద్బంధి ప్రభువు గారధ్యక్షత వహించిరి.

రాష్ట్రముల శాసకుల సవరణ చట్టము.

(కొన్ని తీర్మానములు ముగిసిన పిమ్మట సర్ విలియం మేయరు గారి శాసనము నుపసాదించిరి. ఈ శాసనము 1876 వ సంవత్సరమున చేయబడింది. శాసనము చర్చింప బడకుండనే ఆమోదింప బడింది.

ప్రభుత్వమువారు-బంధక వ్రాతము.

మోక్షములగు పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారు.

భారతీయబంధక వ్రాతవిధానమును పూర్తిగా నిలిపి వేయుటకు వెంటనే ప్రయత్నింపవలెనని ఈ సంఘమువారు కోరుతున్నారని తీర్మానమును మూలవ్య గారు పాదించిరి.

ఈ విధానము 80 సంవత్సరములనుండి యాచరణయందు వున్నది. భారతీయమును 1834 వ సంవత్సరమున దొరతనము వారు తొలగించిరి. వారిని అధినితేశముల వారికి చాల కష్టము కలిగినది గాన వెట్టుబడి దారుల కనుకూలమైన రీతిని తీర్చుకొని ఎక్కడ పనిచేయు కూలివాండ్రొరకు నారు భరతఖండమునందలి కూలివాండ్రందొక దృష్టినిదుర్చిరి. ఆ విధానమున చాల యక్రమములు జరుగుటచే కూలిలు అధినితేశములకు చేరువంత వరకు వారిని చాల జాగరూకతతో చూడవలసిని విషయ ప్రభువు గారు 1883 వ సంవత్సరమున నొక శాసనమును చేసిరి. గాని దీనివలన కూలిలను పోగుచేయునది మరింత తేలికయగుటయే సంభవించింది. 1908 వ సంవత్సరమున మరల నా విధులను గూర్చిన చర్చ కలిగినది గాని ఆ తేజములలో కూలిల శక్తి దుబళి కలిగియున్నదను విషయమును దొరతనమువారు తరచి చూడవలయుట కూలిల దౌర్భాగ్యము. అధినితేశముల ప్రభుత్వములవారే కూలిల యోగ తేజమును విచారింతురని ఇండియా దొరతనమువారు వారిమీద నమ్మకమును చాలా కఠినముగా కలిగియుండిరి. కూలిలను బాధించుచున్న ప్రతికూల శాసనములను గంధిగారు వెల్లడించు వరకును దేశముల తేజమును తెలియబడెను. బ్రాహ్మణులు దొరతనమువారు భారతీయుల కట్టుచూపిన వ్యతిరేకభావములన తేజముల కా గ్రహమతిశయించెను. గాన నేయుచిత్రజ్ఞతన మూచనగ నెట్లా లులొ మట్టుకు బంధకవ్రాత విధానము రద్దుచేయవలసింది. బంధక వ్రాతమును పూర్తిగా తొలగింపవలెనను తీర్మానమును మరలొకసారి తీర్మానముల పిమ్మట గోఖలే గారు పాదించిరి గాని ఈ సంఘమువారు తీర్మానమునపుడు దురదృష్టమువలన ప్రోసి చేసిరి. అవిధానముగల తేజములను గురించియొక సంఘము నట్టియే నేర్పరచిరి గాని వారు కూలిలకంటె గుర్తు కష్టములు చాల తక్కువయని యెక్కిపోయినట్లు యేగాక వెట్టుబడిదారుల పక్షమున వాదించుటకుగాద సిద్ధ పడిరి. అమాయకులగు ప్రజలను మోసగించి నితేశములలో పని చేయుటకు పంపుట విధానము నేయవలయునో తెలియ జాలవచ్చును. ఎవరియొద్ద మీ పనిచేయవలసియున్నదో అట్టి యజమానుల నీ కూలివాండ్రందగు వారిని మీ కోరుకొని యుండలేదు. ఎట్టి పరిస్థితులలో పనిచేయవలెనో కూలిలకు తెలియదు. వారిని సవరించుటకు వారికెట్టి స్వాతంత్ర్యములేదు. చిన్న చిన్న పొలబాటలుగూడ నేరముగా భావింపబడు విషయము కలిగి కేసులు విధింపబడుననియు మొదట మీరి పంపిన నాకు మీతో చెప్పియుండలేదు. ఇది యొడంబడికయని పిలువబడుచున్న ను యొడంబడికయని పిలువబడుట కిదిగక; కూలిలు తేజల ముహూర్తముతో నున్నారు. 1883 వ సంవత్సరమున చేయబడిన శాసనములన కూలిలకు కలుగుబాధలొన్ని నివారణములు కలిగింపబడిగాని కూలిలను సమకూర్చువారికి సౌకర్యము మోచినది యొడంబడికలోని కఠులను కూలిలకు వారినిగా తెలియజేయవలెనని విషయప్రభువు రాజప్రతినిధిగ నున్న ప్రదేశసంఘమున వాదించబడింది. సంఘమువారందరి ప్రయోగించిరిగాని ఇప్పటికిగూడ వివరములను కూలిలకు పూర్తిగా తెలుపుటలేదు. ఎట్లు తెలుపవలెనో అట్లు తెలుపుట లేదు. తరువాత కూలిలకు మతధర్మములను విగ్గవీక్షితములను నిత్యమును ఆనందమును ఆనందమును వారికి మొదట గావించుటకు ఆరేట వారెట్టి పరిస్థితులలో తీవ్రము చేయవలెనో ఏట్టి ప్రయత్నములలో పనిచేయవలెనో వారికి

తెలుపుట లేదు. వారిలో నచట కొందరిచేత కసాయి పని గూడ చేయించెదరు. మీరి గృహకృత్యములలో నియమించుట లేదు. వారికెట్టి శిక్షలు విధింపబడునో ఆ విషయమైనను తెలుపుట లేదు. చిల్లర తక్కువల గాను ఒక కూలివాడు వామామను 692 రోజులు కారాగృహమున నుండవలసి వచ్చెను. సాధారణముగ నీకూలిలను సమకూర్చువారు తక్కువదర్జాలవారు నీతి జలము లేనివారు మోసగించుటకు సంభవము లేనివారు సమయమునట్టి ఎట్టిదుప్పిక రైతైన సిద్ధపడువారు. వారు సహాయము చేయవచ్చివారికి తీర్మానములను తెలుపేవలయుటను బోయి అమాయకులగువారిని చూచి తియ్యనిమాటలను చెప్పి మోసగించి వారిని కూలిలకు చేర్చుకొనవలయుట తీసికొని పోదురు. ఆస్థానములకు ప్రజలు ధారాళముగ తమబంధువులను వెదకుటకు పో విజులేదు. అట్లుపోయి వారుకేసుచేసి వారిని మేజిస్ట్రేటుకోర్టుకు కప్పించగలిగినను ఆ కేసులు వారిని భయపెట్టియు దుర్భాగముచేసియు ఈ కేసుల సాధనములను గూడ నుపయోగించియు పోనీకుండ చేయుటకు ప్రయత్నించురు. ఈ కేసులు వారిని చేయుటలో జిల్లా మేజిస్ట్రేటులకు గూడ స్వాతంత్ర్యమేమియును లేదు. ఇట్లు కూలిలను చేర్చుటవలన నీరకూలిలగుటకు ధవమధికముగ లభించు చుండుటచే వారి కధికములగు దుర్మయములను చేయుట కిది మరింత ప్రోత్సాహక మగుచున్నది. స్త్రీయల మీద మీరి సమకూర్చుటలేదు. స్త్రీలు పోలీసులను కాపాడుకొనుట కక కాళము లేదు. మత ధర్మములను నెరవేర్చుకొనుటకు విజులేదు. అట్టి స్థితిలో వారిలోచాలమంది ఆత్మహత్యలు చేసికొని రసనను చుగ్గి నడిలో నురికిరసినను వింత యొకప్పుడు అధినితేశములలో గూడ నింతకన్న గుభిణిలేదు. వారచట దినమునకు 7 గంటలకు తక్కువగానుండవలసి గంటలకు మించకుండవలసి చేయవలెను. ఆదిత్యులకు బాధకరము. ఇక స్త్రీల సంగతిచెప్పవలెను. స్త్రీలు ఇట్లు పనిచేయుటేగాక ఇండ్లలో బిడ్డలయొక్క తేజమునుగూడ విచారింపవలసియున్నది. ఒక స్త్రీ తనబిడ్డకు జబ్బు గా నున్నందున ఆ బిడ్డ నెత్తుకొని పనిలోనికి వచ్చిన మహాదాధియునగును పనిచేయుచు ఉద్యోగియొక డామెను కొరడాతో కొట్టిచెను. ఆ డామెనుగూడ వారికంత చాచ్చుగాలేదు. రాబడితో కష్టమునుపోను మిగులుది బహు కొద్ది. భూమిమైన విషయము శిక్షలు. పని మానినను ఆక రాధమునుచేసినను నేనుచేయుట యటుండకెనివ్వు లాడినను కోపవృద్ధిచూచినను గూడ నేనుచేసెదను. పనిచేయుచు వారు గర్భిణులై యున్నారు. వారికి పశువులను సధికారము మిలిమిరి యెత్తుబడింది. న్యాయవిచారణగూడ నీయదృష్ట మీనుల కనుకూలముగా లేదు. అన్నిటిలోను అతి నీచమును సంకలనము కూలిలలో నున్న ప్రభువులకు దుర్బితి. ఆత్మహత్యల కిదియొక ముఖ్య కారణము. పరిశ్రమకు వివాహ బంధమును పరిత్యజించి స్త్రీల నొండొరులు మార్చుకొనుట. అపరాధమును అమానుషమును అంతరంగము పెరిగినవి. ఎన్ని రెట్టికథలను వారు నేరించ గలిగినను ఈ ప్రయత్నమునమును తొలగించుట కేకము? అనేక సంఘము లేర్పరపబడినను. ముఖములు విజ్ఞానములొనర్చుచును. అనేక శాసనము లొనర్చుచును. కాని ఏమియు ఫలితమిదివరకు కలుగలేదు. ఇప్పుడును కలుగదు. కాన నట్టి నివారణ సాధనము లకగూర్చి యోచనచేయుట కిది యదనుగాదు. ఇదివర కెప్పుడు ప్రయత్నించినను ఫలితము కలుగ లేదు. ఇకముందును ఫలితము కలుగబోదు. మానవ ధర్మమును రాజకీయకేళకత యను ఈ విధానమును పూర్తిగా తొలగింపవలెనని కోరుకట్లు చేయుచున్నది. అట్లు కోరుటకు మానవధర్మము ప్రభువుల కారణము. మానవులగుటచే జన్మవలన వారు పొందవలసిన స్వాతంత్ర్యములను మన మిహులీల కొసంగుండుట న్యాయము కాదు. వానిని వ్యాపారమును తొలగించుటవలన అంగ దొరతనమువారి కధికముగు ధవమధ్యము కలిగినను వారు దానినితొలగించుటకు వెనుదీయలేదు. చీవావారిని కాపాడుటకు ఇండియా దొరతనమువారు కల్లుమందువలన వచ్చు ఆదాయమును నిజముగానిరి. అట్టివో స్వతేజముల కీ మార్తము న్యాయమునవారు చేతురని ఆశిపడుటయరాజ్యమునా అని మా మూలవ్యా గారు నుడిచిరి.

శ్రీ రాజప్రతినిధిగారి ప్రసంగము.

మూల వ్యాసము చాల సుఖమునోడు చాలా స్పష్టము

ముగను వివరించిన విషయముల నన్నిటిని మనమందరమును శ్రద్ధతో నాలకించితిమి. ఈ తీర్మానము నంగీకరించుటకు ప్రభుత్వమువారు నూచించుచున్నారని సంఘమువారికి తెలుపుటకు చర్చ జరుగకమునునే నేను లేచితిని. బంధక వ్రాత విధానమును తొలగించుటకు నేను ఇండియా దొరతనము వారును ఇదివరకే పగ్గను పగ్గియ్యవలయునని గడంగితిమి. మెక్సికో లు చి మ న లా లు గా దు లు వ్రాసి న రి పోర్టులోని సంగతుల ననుసరించి మేము నిరదు ఇండియానుంట్రి గాక పూర్తిగా సంగతులన్నియు తెలుపు నొక శిఖను వ్రాసితిమి ఈ విధానమును గూర్చి ఈ తేజములకు ప్రతి వత్సరమును వ్యతిరేకభావముతోయింపుచున్నదని మేమాయనకున్నముగ తెలిసితిమి ఈ విధానము అంగ సామ్రాజ్యములోని నాలుగు అధినితేశములలో నున్నదిగాన ఆ నాలుగు అధినితేశములలోను నురివాలోనుగూడ ఈ విధానమును పూర్తిగా తొలగించవలసినదని అంగ తేజపు దొరతనము వారినికొరుటకదను కచ్చిందని మేమాయనకు వ్రాసితిమి. అంగ తేజపు దొరతనము వారు యుద్ధ కార్యములగుటలకు సంధి జరుగువరకును ఈ విషయమును నిర్ధారణచేయక నిలిపివెట్టెదరని మేము తెలంచుట కరకాళము కలదు. అయినను ఈ విధానమును ముందుసారింపుటకు గూర్చియు కూలిలను ముందుపంపుటకు చేయవలసిన ఏర్పాటులనుగూర్చియు మాభావములను మానూచనలను తెలుపుట కభ్యంతరములేదని మేము నిశ్చయించితిమి. ఈ విధానమును పూర్తిగా ముండుతొలగించుట కంగీకరించితిమి అయినను వ్రాసిరి. అయిన అనుమతిని బడసియే నేడిపుడు అంగ తేజపు దొరతనమువారికేమున మేమితి ర్మానము నంగీకరించుచున్నాము. కానినూతన విధానమును అధినితేశముల వారితో నాలోచించి ఏర్పరచవలయు అమాయక కనుగుణముగ అధినితేశముల వారు ఏర్పాటుచేసికొను వరకును ఈ ప్రస్తుతవిధానమే జరుగవలెనని నప్పట్లుగా తెలుపవలెనని అయినకోరిరి. అందుల కంత కాలుకు పట్టునదియు మనమిప్పుడు నిర్ధారణచేయవలయు. ఈ విధానమును తొలగించుటకు నప్పట్లుగా దొరతనమువారు రంగీకరించికాన వారు తొలగించెదరు. అధినితేశములలోని పరిశ్రమలు పొందూడేపు కూలిల యాధారముననే వృద్ధి నొందినవి. కొన్ని అధినితేశముల యైక్యత్యమునకవియు మూలాధారములు. కాననట్టి పరిశ్రమలకు భంగముకలుగకుండ నివిధానమును సవరింపవలెనని విషయమును భారతీయులు గూడ ఉదారముతో భావముతో దీనినంగీకరింతురని నేను విశ్వసించుచున్నాను. ఇట్లు అస్పృశ్యులగుటగూర్చి మీ గాంధీ శసము నొందవలయుటకు మరియొక కారణముగూడ గలదు. బంధక వ్రాతమునకుచేరినవారికి చూపు శాదరణతా పెనకటి కన్న చాల ననుకూలముగు మార్పుకలిగింది. ఇంగున కలుగ గలదు. కూలిల పనులకు సంబంధించిన స్వీకరణములకు కారాగృహవాసము విధింపక జాగ్రత్తముగాత్రీమే చేయువలెనని 1912 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరియందొరతనమువారు శాసన మొసరించిరి. కూలిపనులకు సంబంధించిన ఏ నేరములకు గూడ కారాగృహవాసమును విధింపరాదని మరల నిపుడు శాసన మొసరించిరి.

భారతీయ జనావాసనిర్మాణసంఘ మొకటి ఫిబ్రవరియనున నేర్పరపబడవచ్చును. అచట యొడంబడిక ప్రకారము పని చేయవలసినకాలము పూర్తిచేసినవారికిగాను భూములను సంపాదించుటకును కార్యనిర్వహణ మొనర్చుటకును ఈ సంఘము వారు ద్వేషించుచున్నారు. అచట మొచ్చుచుండి కూలిలకు, పనిచెప్పియున్నట్టి “అధినితేశముల పంచవార యంత్రీకాలలవారి కొత్త సంఘములకు లక్షపానులవరకును వెట్టుబడి వెట్టుట కంగీకరించిరి. ఇటులే జిల్లా డామెదొరతనమువారుగూడ అధినితేశముల కార్యాలయములకు వ్రాసి కూలిల నేరముల కన్నిటికి కారాగృహవాసము విధింపరాదని చిత్తుశాసనమున కామోధమును బడసిరి. ఈ రీతిగా నీ సాలాఖరు లోగానిట్లు కూలిలకు కారాగృహవాసమును విధించు నిబంధనలను వ్యర్థములొనరించి పూర్తిగా తొలగించవలెనని అధినితేశముల మంత్రిగారు జప్తుకొనిరి. గయా శాల దొరతనములవారికి గూడ వ్రాయవలసిన ఇండియా దొరతనములవారికిగూడ వ్రాయవలసిన ఇండియా దొరతనములవారికి తెలిసినది. కాన పెనకటిబాధలు కూలిలకుండవు. గాన ఈ విధానమును పూర్తిగా తొలగించుటలో కొంత యాలస్యమైనను తొలగించెదమని ఇండియా దొరతనమువారు వాదనము చేసిరి గాన చేజియు లాలస్యమునకు సహింపదగును. తొందరకు ప్రభువుల కారణములేదు. అధినితేశములలోని నిలిచిపోత వస్తువులను శేతలములంధకవ్రాతవిధానమేకారణమున నీయులేదు. ఏలనని అధికములేని వ్రాతమున నిగుణ

దర్శింపజేయుచున్నది. ఈ బంధమును పూర్తిగా తొలగించి యుద్ధబాధకానినగా చేపడవనూడ నీజేతమును విడదొడిగి రాదనిన మరయొక చిహ్నమును పంపవచ్చును. రిహ్మాబద్ల మోసము చేసియో సామ్యమును గానిచ్చియో యుద్ధబాధక లేకుండ గనే కూలీలను పంపించుటకు ప్రయత్నించెను. ఆ ప్రయత్నము ఇండియా దొరతనమువారు కలిపించుకొనుటకు వారి యధికారములకు లక్ష్యము. కాన రిహ్మాబద్లకు పనులను పంపించుట ప్రయత్నమును పరిశీలించుటకు తగినవిధానమేర్పరచుట సముచితముగాని అందులకు కొంతవ్యతిరేకతలసియందును. అయినను ఈ బంధక వాత విధానము ననివించు భారతీయులు సంతసించుట కల్పించు ముందుకలదు. అదికొంచునని నేడినభాగ్యచెప్ప గలుగుటకు వారు చాలసంతసము కలుగుచున్నది. హిందూజేతమునుండి ఇటులనివిధానమున కూలీలను పంపుట మొదటినుండియు నయ్యుచున్న గనే యుద్ధము. కాన నీ ఇండియా దొరతనము ౨. ౪ మొదట నెట్లాగున కీ పద్ధతిని కూలీలను పంపగూడదని కాసిందిరని సంఘము వారు చెబుచును. ఆందువలన కూలీలను పంపుట కకకాళము గల ప్రదేశముల తగినది ఆ మోసముగూడ నీ పద్ధతిని కూలీలను పంపగూడదని 1910వ సంవత్సరమున కాసింపబడినది ఆ కాసనమును రద్దు చేరవలెనని మరల కోరిక గాని దొరతనమువారు రంగీకరించలేదు. ఈ విధిగా నివిధానమును తొలగించుటకు ప్రయత్నములు చేయబడినవి. ప్రస్తుతము జమై కా ట్రిని దాడు బ్రిటిషు గవర్నరు ఫిజీజే తములకు ను హిందూ వారి నుండియు దేశమునకును మార్చిమే ఈ విధానము ననుసరించి కూలీలను పంపుచున్నాడు. అప్పు డివిషయములందు గమనించుటకు దీనివలన హిందూజేతమునకు అధినివేకములకు కలుగుచున్న లాభములను నిశ్చయించుటకు అప్పటి ఇండియా మంత్రి గారు రాకసంఘము నేర్పరచిరి. ఆసంఘమున అనుభవములగు ఉన్నవోద్యోగులు సభ్యులుగా నుండిరి. వారు సరిగ్ విచారణ చేయలేదనుట కవకాశములేదు ఈ విధానమువలన నీ దేశమునకు కూలీలను చాలధనము లభించుచున్నదనియు దీనిని తొలగించగూడదనియు నాసంఘమువారు రిహ్మాబద్లకు తెలిపిరి. ఆ కారణముననే నామకు సంవత్సరముల క్రితము ఈ విధానమును తక్షణమే తొలగించవలెనని కోరుచు నున్నవారగు గోఖలే గారు రుపహదించిన తీర్మానమును సంఘము వారింగీకరింపబడెను. కాని ఈ విధానమును గూర్చి జేరియులకు చాల ప్రతిపాదనలు భావములగునని సభలో జరిగిన తీర్మానము చర్చలననాడు వారుగా గోదరించినది. మరికొన్ని విషయములుగూడ నీటివల తెలియవచ్చుటచే అధినివేకములు సంఘమువారి విచారణ సమగ్రియ కాదని వారు స్పష్టమై నేను కొన్ని అధినివేకములకు ప్రత్యేకముగ కొందరిని బంపగోరితిని. సంయుక్త వరగణాలనుండి చాలమంది కూలీలను పంపెదరు గాన అటునుండి యొక భారతీయ ప్రయత్నమున మరయొక నివిహ్వర్యము యుద్ధానికి నేపథినివేకములకు పంపవలసింది. వారి విచారణవలన నీ విధాన మంతయు నొండగలదని నేను తలచితిని. ఒక రీతిగా నది యిట్లు జరిగి యిదిగాని నేనుకోరిన రీతిని నేనునీరీక్షించిన రీతిని తక్షణములుండి తమగ వావిధానములందును సమకూరలేదు. మెక్మిలెన్ యను బ్రిటిషు గవర్నరు ప్రాసిన రిహ్మాబద్లకు మాదగా నివిధానములన గలుగుచున్న చెడుగు లంతప్రమాద కరములు కొననియు చెడుగులకన్న లాభములు మెండు గ నున్నవని యు స్పష్టమగుచున్నది. కాని కొన్ని లోపములున్నవి వారును స్పష్టపరచి యున్నారు. కాని మొత్తము మాద వారి రిహ్మాబద్లకు సాకల్యముగ చదివినమాదకు నీ విధానము నికముందు సాగింపగూడదు సంతతిచెడుగులను కని స్పష్టమైనది. ఇదివలన విచారణచేసిన సంఘములు తెల్లడించిన స్ఫూర్తి కృత్యములను వీరు తెల్లడించిరి. కాన దీనిని తొలగించుట యత్యవసరమని మేము తలంచుచున్నాము. ఆంగ్ల దేశ దొరతనమువారు గూడ తలంచిరి.

వినిగూర్చి నేను ప్రస్తుతముగ వివరించెదను.
కొన్ని మండలములలో జనసంఖ్యము పెదరికమును అధికముగు మండలము. ఈ జిల్లాలలోని వారలె కూలీలు విశేషముగ పనిపెట్టుచుండిరి. అధినివేకమునకు వీరంపడుటయే పూర్వమునుకొనకపోయినది దొరతనమువారు భావించి యుండలేదు. అధినివేకములయందు కూలీల యాద్యమును గూర్చి రిహ్మాబద్లకు మెక్మిలెన్ వరము లీయబడినది. ఆయన అధినివేకములందు కూలీల కొనకు లీతములను ఇండియాలోని వివిధ భాగములలో నట్టివారలకే యొసగబడుచుండెడి కూలీలైనమునుగాక ఇండియాలోను, అధినివేకములలోను ఆహారపదార్థములు మున్నగు

వాటి ధరలుగూడ సరిపాట్లను చూడబడినవి. అధినివేకములలో ధరలు విశేషముగనున్నవి. ధరలు కూలీలయొద్ద నెట్లు పర్యవసించుచున్నవో, కూలీలకు ధనమును కూడ చేయగలరొ రిహ్మాబద్లకు సుప్రభుత్వము కాగలదు. ప్రస్తుతమునకు సంబంధించిన ఆంగ్ల అధినివేకములు వారిని టిలో ను కూలీ వారు వారమునకు పిల్లింగునకు తక్కువ కాట్టియు మామ పిల్లింగులకు హెచ్చుకట్టియు మొత్తము నెలవచేయగలదు. కాని ఈతడు ఆహార విషయమును భుక్తులు తప్ప తదితర భుక్తులు చేయరాదు. మానవకోటికి సహజముగు స్వభావమును కూలీవాడైనను దాటజాలడు గాన నతడే ఇంతవైకమును నెలవ చేయనేరడు. ఇట్లు చెప్పటవలన తక్కువకూలీలు నిచ్చుచుండిరి అధినివేకములలోని యజమానులనిందుగాని, కూలీలకు ఉండుటన్న లాభము అల్పమునందుగాని నాయుద్యమముగాదు. కష్టపడిపనిచేసి దుర్వ్యసనములు లేకయందు కూలీ వాడు తన ఎగ్రిమెంటు మునుపముగిసికొన్న సంవత్సరములలోనే తాను నిజమచేసికొనిన ధనములను సౌఖ్యకరముగు జీవనముచేయ ననుకూలముగ స్థితియందుండును. ఏ ప్రయత్నమునైనా జొచ్చి మర్యాదకరముగు వృత్తిచే జీవనము చేయవచ్చును; లేదా వ్యవసాయము చేసికొని నుభవీరముచేయవచ్చు స్థితిలో నుండును. ఫిజీద్యమమునకు కూలీలు బోవుచుంటు అగ్రిహ్యమును అసందర్భమును అయ్యుచున్నది. ఏలయున ఫిజీద్యమంలో నెలకు 25 పిల్లింగులకు సంపాదించవచ్చునేగాని జీవించుటకు విశేషముగ ధనవ్యయముగను. ప్రైవేటు స్వదేశమునుండి వేల కొడి మైల్లదూరము కూలీలపొయి ఆంగ్లరాష్ట్రములలో క్రియదమాదులు పడవలయ్యును. ఇంతకంటె అసాను, బంగారమున వీరలవలననుచిక్కగలవు. ఇట్టివోట్లకు బోవుటవలన కూలీలకు లాభముకలదు. స్వదేశమున నుండును. ఈలాభము కాలదన్ని వీరు విశేషములకు బోవుట యసందర్భము. హిందూజేతమును విడచుటవలన కూలీవానికి లాభములేదని స్పష్టమైనది. హిందూజేతమునుండి పిల్లింగులబోవుటవలన లాభమేమైన యన్న దేవారిచారిత్రము జనసమృద్ధిగలజిల్లాలకు కొంత మంది ప్రజలుకొని ఉపకాంతి కలుగవచ్చునుగాని లెక్కలపరిక్షించి తాడ నెట్లాపించుటకు వీలులేదని స్పష్టమగుచున్నది.

మిగుల సామాన్యమునకునీయు, వెనకటిదానికంటె మరింత యున్నానా రహితమునకునీయు ఆరు శతావధిము ము నెక్కుకొనును. కలసపోవువారియందు ప్రయత్న సంఖ్య యధికమై శ్రీలంకా చాల తక్కువగ నున్నది. తన బంధక వాత సమయమునందు పరిస్థితుల నీ పరిమాణమెట్లు పర్యవసించ జేయుననునదియే మన కవసరముగు విషయము. ఈ సంబంధమున నిందువివరము లిప్పుడే ఇండియా దొరతనమువారికి చేరినది. బంధక వాతముల జీవనమునం దెద్దియేని భారవాటుండవలయునని ఈ వివరములు స్పష్టపరచుచున్నవి. కూలీలలో మరణపురేలు హెచ్చుగనున్నది. వీరలలో నెందరాత్మ హత్య గావించుకొనినదియు ఇండియా దొరతనమువారు పరీక్షింపజాలరున్నారు.

ప్రతిపదితల ప్రజలకును 45 రు మదరాసునందును 60 సంయోగ రాష్ట్రముల యందును ఆత్మహత్య గావించుకొనలేలు అయ్యుచున్నది. బంధక వాతములకును 20-30 ఏండ్ల వారలలో ఆత్మహత్య లభికముగ నున్నది. కాని అధినివేకములలో నిట్లుగాక ఆత్మహత్యలకేలు చాల హెచ్చుగ నున్నది. ఇందులకు కారణము తెలిసికొనవలయునని చింతి. పరకర్తలను. అధినివేకములకూలీలలో ప్రయత్న సంఖ్య అత్యధికముగ శ్రీలంకా సంఖ్య తక్కువగ నున్నది 1914 ను. మార్చి 15లో వామెంటు రిహ్మాబద్లకు తెలియవచ్చుచున్నది. ఇరు తెగలవారియందును తెగలకుండునలయు నీతిగ్ని సంసార సంబంధములు పాటించబడలేదని స్పష్టమగుచున్నది. ఇట్టిపరిస్థితి ఆత్మహత్యను ప్రేరేపించును.

కంట్రాప్టు వరకుల సరికొనించి నందులకు కేసులు.
కంట్రాప్టు వరకుల సరికొనించినపుడై కొద్దిదూరము ఆవరకులను జరిపించుట బంధక వాత విధానములకన్నటికి అత్యవసరమునమైనది. మన హెచ్చరికలవలన ఇట్టి కేసు సంఖ్య చాలవరకు తగ్గినది. కాని ఇంకను టిరిండాడులో నూటికి 28 చొ. బ్రిటిషు మైళ్లవారల 19 చొ. ఫిజీద్యమంలో 18 చొ. కూలీలవై కేసులు దాఖలుగుచున్నవి. ఈయంకము చర్చించునపుడు ఒకనివై రెండుమాడు సార్లు కేసుచేయబడుచుండునను విషయమును మార్చియు మరగూడదు. వైని వివరింపదిన కారణములు కూలీవాని ఆత్మహత్యకు ప్రేరేపించును, పరదేశమున నిర్బంధముగ కొంతకాలముండి కష్టముల కొద్ది పనిచేయవలయునగా అనుతలంపుగూడ వాన నిరు

త్సాహపరచి ఆత్మహత్యకు ప్రేరేపించును. ఆత్మహత్యవిషయమున బంధక వాతకమునకంటె శ్రీలంకా విషంభ్యుల పరిమాణము స్వల్పముగుట బలవత్తర కారణమై యుండునని మచ్చును. ఈ విషయమును సర్క్యులరుపలమును. కూలీవాడు తనకు నచ్చిన యజమానిని తనకునచ్చిన స్థలమును ఏర్పరచుకొనుటకు స్వాతంత్ర్యము లేని స్థితిలో అట్టియజమానియొద్దను అట్టిస్థలమునకు కనిచేయవలసివదని నిర్బంధించ వలసిక బాధ్యతముకు నేటివో తీరినది.

కూలీల తేహాకోగ్యనిషయమున అధినివేకములవచ్చు ఆలా దరభావములలో నేను జూచుచుంటినని భావించవలయు. అధినివేకములవారివిషయమున బలమును యత్నములు చేసిరి. వారి కసంబంధ వేరములవిషయమై కూలీలకు కారాగార వానశిక్షల నెత్తివేయవలె దొరతనము వారివారివిషయముల వివరించి యుంటిని. ఈ విధానము ఇంగ్లాండు దొరతనము వారిచే వామెదింపబడి ఇతర అధినివేకములలో ప్రకటించి వారి యత్నముగూడ వివరించి యుంటిని. భారతీయులకు కూలీల వ్యవసాయదారుల కొరకు ఫిజీద్యమము వారివారివిషయమై ఏర్పాటులగుడ తెలియజేయుంటిని. ఈ దొరతన మొందుకొక్కములములకు మెక్మిలెన్, బయ్యెలలాలగార్ల నూచనములు కారణభూతములగునో కావో చెప్పజాలనుగాని వీరివేకమువారి చర్చ చాలవరకు వీరల నూచనము ననుసరించి యున్నది.

ఇండియా దొరతనము వారి రంపిన విద్యము ఇండియా మంత్రి గారు ఇంగ్లాండు దొరతనము వారు సానుభూతితో కరికిలిండి మనలనెంతయు కృతజ్ఞుల జేసిరి. వాద్వా నము చేయబడిన ప్రతియంకము జననముననియు, మనోన కామైనను విధానము అత్యవశ ప్రాసించుననియు వారల భావముల బట్టి వాడు నయ్యకను కలిగినది. ఈ బంధక వాత విధానము సాగించుట ప్రాంతపుల కంటయు అసహ్యతను బుట్టించినది లోకమున కంతయు తెలియను. ఇట్టి బంధక వాతముచిరకాలముననే అంత మొంద గలదు. ఉష్ణప్రదేశములలో కూలీలకు జనిచేయు భారతీయుల వ్యవసౌఖ్యకరము కాగలదనియు విద్యాధికులకు భారతీయులచే కూలీలు కళంకమని తలంప బడిన ఈ బంధక వాత విధానము క్వరలో తొలగించబడుననియు తెలియ జేయుట హిందూజేతమున కొనవచ్చు అభిరుచి నేన ఇట్లు తెలియజేయునలంకల కంత ము సుకృత్యమై నైతిని మానసియులకు చాచాభావమునకీ మాల నాగిరిబయరాఘవాచారి గార్లకీ ప్రహర్షించిచ్చిచ్చివువు గారు తీర్మానము వామెదింపటకు చాలకొని యాడి. మరకులను కూలీలకు రిహ్మాబద్లకు పూర్తిగా తెలుపునట్లుచేయవలెననిమాటవ్యాగాను అధినివేకములలో నాలోచించుట మాత్రమే వారియొద్ద ప్రకారము చేయరాదు. వాడులాభమును పొందుచున్నాడు వారు దీనింగీకరించక పోవచ్చుననియు ఆచారిగారు నడిపిరి. ఇది ఆంగ్ల దేశముల ఆశయములకు వ్యతిరేకమనియు దీనిని రద్దుపరచుట కంగీకరించినందుకు శ్రీవారికి దేశీయులు కృతజ్ఞులనియు మెక్మిలెన్ గారు నడిపిరి. తీర్మానము సభియముగ సంగీకరింపబడినది. మరల సినధ ఈ నెల 21వ తేదీని సమాజేత ముచును.

మాన నమ ప్రకారము:—కేసరి ప్రతిగా సంపాదకముల కెల్లారు గారినిన్ని విశేషముల మహాత్మ్య గోవింద్ అధ జంకరు అనువారలవై పట్టి ప మక్కురాఖల ఇంజనీయరుగ నుండి ఫించను ప్రయ్యుకొనిన ట్రామిగు గారు మామోస్త్రు దావాను ప్రవా నీటి మేజిస్ట్రేటు గారు కొద్దిగా దాఖలు చేసి గతనె 22 వ తేదీ కేసుల పత్రికయందు 2 వ ప్రతిపాడిచే వాగ్వియబడిన లేఖయొకటి ప్రయింపబడినది. ఈ లేఖయందు తమవై అసత్యత ప్రాకరము వాగ్వియబడినవని ఫిర్యాది వాదము. మాద్యముల వచ్చెనెల 1 వ తేదీనగా తను ప్రకృత్య తరము దాఖలు చేయవలయును.

సర్ మామోస్ట్రేడ్ గారు.
ఇండియా కొన్ని సంఖ్యలకు నేమింపబడిన వీరు బాంబాయి నగరమున నున్నవారు. బాంబాయి కంటెనె మేనేజరు గు డైరెక్టరు. వర్తక సంఘమునకు 1914 ను. మున అధ్యక్షులకు నుండిరి. వీరు బాంబాయి కృత్తికైక్కులో నొకరు. బాంబాయి కాసన సభలో వర్తక సంఘ ప్రతినిధిగ నుండిరి. సర్ ఛార్లెసు ఆత్మహత్య గారిస్తానా సామాన్య కావన సభయందు సభ్యులకు నియమింపబడిరి. మామోస్ట్రేడ్ గారు యట్టిదా రీయ ద్యోగమునకు నియమింపబడుట కింక ప్రధమ ట్రామి. ఇదివరలో నీడని ఇంగ్లాండులోని అధిక సంఖ్య సంఖ్యలలో నొకని కొనగబడినది. మార్చి 15 1902 ను. డి. వి. ఇ. విరుదమున, 1916 ను. నైటు విరుదమును బడసిరి.

విషయానుక్రమణిక.	
జాబులు	2
కృతాంతములు	3
సామాన్యకావశ్యకము	4.5
ప్రధానవ్యాసము	
గ్రీమెంటువద్దతి నిర్మూలనము	6
యెడల	7
ఆంగ్లసామాన్యకావశ్యకము	8
అ. ఇ. లా. మి. క. వై. ద్యశాల, స్థానిక వార్తలు	9
వరపరిశీలన గాడిదు	10
విద్యోగా మహాసంగ్రహము	
విశేషతంత్ర వార్తలు	11
ఇంగ్లీషుతంత్ర వార్తలు	12-18-14

ఆంధ్రపత్రిక

1916 వ సం॥ మార్చి నెల 21 వ తేది

మంగళవారము.

గ్రీమెంటువద్దతి నిర్మూలనము

నిన్నటిదినము ఇండియా శాసన నిర్మాణ సభలో గ్రీమెంటువద్దతిని నిర్మూలన మొనర్చిన వలన కూలీలగుడ్డితనము మాన్పబడినది కా॥ పండిత మదనమోహన మాశ్వగాయ తెచ్చినతీర్మానమును అంగీకరించుచు రాజప్రతినిధి గారు చేసిన యద న్యాసము మరియొకచోట ప్రకటించి యున్నాము. దానిని చదివినయెడల హార్డింజ ప్రభువుగారు వలస కూలీల సందర్భమున నెంత హృదయసంపేదనము నందినదియు నెంత పరిశ్రమచేసి ఇప్పటివరకును కల్పించినదియును సర్దుము కాకపోదు. అంతేకాక ఈ గ్రీమెంటు వద్దతియొక్క చరిత్రయు ప్రస్తుతా వస్థయు ప్రభుత్వమువారు కాలక్రమమున గ్రీమెంటువద్దతిని రద్దుపరచుట కిచ్చుకొనుటచే చేయనంగీ కరించిన కార్యముయొక్క పరిమితియు నన్నియు స్పష్టపడగలవు. కా॥ మదన మోహన మాశ్వ గారు చెప్పిచేరిన ఈ గ్రీమెంటువద్దతి రమారమి ఎనుబది ఏళ్లక్రిందట ప్రారంభమయ్యెను. దాని తర్వాత పాశ్చాత్య భూములలో రద్దపడుటతోడనే అధినివేశముల వారు దానిని పానమున నీక్రొత్తవద్ద తిని ప్రవేశపెట్టిరి. నాటినుండి నెలకొని ఈ మన్యా యవద్దతి పనిచేసినందున కొన్నిలోపములు రాగా 1883-వ సంవత్సరమున దిక్షాప్రభువు కాలమున నొక శాసనము చేయబడియెను. దాని ననుసరించి కూలీ అధినివేశము చేయవలయునని వాసిమెలుకీ శ్ర రయుటకు ఏర్పాటులు చేయబడియెను కాని ఆ ఏర్పాటులచే నెంతోలాభము సమకూర లేదు. వానితోగూడ కూలీల చేర్చుకొనువారికి కొన్ని సులభమార్గములు లభ్యము లగుటచే కూలీలెక్కు వ పోవుటకు కారణము కలిగెను. కావున దుస్థితి పెరుగుచునే పోయెను. 1908 లో వలసకు సంబంధించిన చట్టములు ఏ కముఖ మునకు తేబడియెను, అందువలనను లాభము కలుగలేదు. సర్వశక్తులును అధినివేశ ప్రభుత్వ ముల చేతులలోనుండి పోవుటచే వారి ఇచ్చుకువచ్చి నట్లు ఆడుటకు ఏలుండినది. గంధిగారు బ్రాహ్మ వాలు ప్రభుత్వమును ఏకీకరించిన నిలుచునప్పటికి హైందవభూమిలోని పవిత్ర రోషా నలము రాజ

నారంభించెను. హార్డింజ ప్రభువర్యుని ప్రథమదివస ములలోనే దక్షిణాఫ్రికాసమన్వయ రగుల్కొని ఆతని మానసము నాకర్షించెను. నేటాలుకు హైందవ కూలీలు గ్రీమెంటువద్దతిని పోకూడదని శాసించి హార్డింజ ప్రభువుగా రీవిషయమున కార్యోపక్రమ మొనర్చిరి. అయిన నాకాల ప్రాంతముననే గోకలే ఈవద్దతిని తుదిముట్ట రద్దుచేయవలసినదని తెచ్చిన యుపక్రమమును మాత్రము హార్డింజ ప్రభువర్యు డంగీకరింప లేకపోయెను. అందుకు కారణ మాతడే తెలియకరచినాడు. అంతకుముందుండిన అధినివేశ ముల కార్యదర్శిగారు సంగతిసందర్భములను విచా రించుట కొకసంఘము నేర్పరచియుండిరి. వారి నివేదకమును హార్డింజ ప్రభువుగారు విమర్శించి యుండిరి. దానినిబట్టి గ్రీమెంటువద్దతివలన కూలీకి మిక్కిలిలాభమనియు అవద్దతిని త్రోసివేసినయెడల ఆర్థికముగా నష్టమనియు సూచితమగు చుండెను. సంఘమున హైందవభూమిలో నుద్యోగములుచేసి యనుభవమునందిన మువ్వరుపెద్దమనుష్యు లుండు టచేతను అధ్యక్షుడు ఆంగ్లభూమిలోని పోరోద్యోగ శాఖలోనివా డగుటచేతను హార్డింజ ప్రభువుగారు అనివేదకమును త్రోసివేయలేకపోయిరి. అయినను న్యాయపరులు కావున గోకలేగారి మాటలలో నిజముండదా యని యాలోచించి ఇండియా శాసన నిర్మాణసభలో చేరిన చర్చాతైత్త్యముచే ప్రోత్స హింపబడి హార్డింజ ప్రభువుగారు తా మిటీవల స్వయముగా చిట్టిలాలో మక్కిలుగార్లను సంఘ ముగానేర్పరచి వలసకూలీలపక్షితులను పరీక్షించి సంగతిసందర్భములను నివేదకములకముగా తెలి యజేయవలసినదనికోరిరి. ఈపని నిర్ణయించినకాల ప్రాంతముననే మొరిషసుదీవులకు వలసపోవుటలో ప్రబలియుండిన గ్రీమెంటువద్దతిని రద్దుచేసిరి. చిట్టి లాలో సంఘమువారు కూడ గ్రీమెంటు వద్దతిని ఖండింపరైరి. లోకము లున్నవి కాని అవి యంత ఎక్కువవి కావనియు గ్రీమెంటువద్దతి కూలీలకు నుపయోగకరమనియు వ్రాసిరి. ఈనివేదకము పై హైందవభూమిలో వ్యతిరేకవిమర్శలు వెలసెను. హార్డింజ ప్రభువుగారును తృప్తులు కాలేదు. చిట్టి లాలో సంఘమువారి నివేదకమును చక్కగా పరిశీలించిచుటయే కాక క్రొత్తగా సంగతులను తెలుసుకొనుటకును ప్రయత్నించినారు. చిట్టి లాలో సంఘమువారి నివేదకమే వారియభిప్రాయ ములను ద్రోసిపుచ్చు చున్నదనియు అందులోని యంశాలనుబట్టియే గ్రీమెంటువద్దతి ఆమరమనియు వెంటనే నిర్మూలించబడదగినదనియు తెలియుచున్న దనియు హార్డింజ ప్రభువుగారు తీర్మానించిరి. వెంటనే ఇండియా కార్యదర్శిగారికి వ్రాసి గ్రీమెంటువద్దతిని నిర్మూలించుటకు తగిన ఏర్పాటులు నేటినుండి కావలసినవని వాసంగవలసినదని కోరిరి. యుద్ధ కాలమగుటచే బ్రిటిషు సేమలోని యధికారు లీవిష యమునకు దగిన ప్రత్యుత్తర మిత్తురా యని హార్డింజ ప్రభువుగారు సంకోచింపకపోలేదు. అయిన తమ ధర్మమును తాము నెరవేర్చి యుపక్రమ ప్రయత్నము లొనర్చుటలో తప్పుండదని కార్య క్రమమునకు కడంగి. తత్ఫలముగ ఇండియా కార్యదర్శియు ఆంగ్లప్రభుత్వమువారును గ్రీమెంటు వద్దతిని నిర్మూలించ నుద్దుక్తులైనారు. తా మధి కారారంభమున నారంభించిన మహోత్సవమోక్ష

ము తా మధికారమునుండి వదలిపోవుటలోపల నింతఫలవంతమునందులకు హార్డింజ ప్రభువుగారు ఆనందించుచున్నారనుటకు సందియములేదు. ఇం దులో నాశ్చర్యమేమున్నది. హార్డింజ ప్రభువుగారివిష యమున కొంచెమించుమించుగా ప్రజానాయకత్వ మును బూని కదా ప్రభుత్వాధికారస్థానమునుండి ప్రవర్తించినారు. హైందవ కూలీవాని పక్షమున న్యాయవాదిగాగదా పని నడపినారు. తమశక్తితో నున్నంతవరకు ఇదివరకు నుండిన కష్టస్థితులను దగ్గించి నేటిదినమునకు బూర్జుముగా గ్రీమెంటువద్ద తిని నిర్మూలించ మార్గముచేసినారు. నిర్మూలము నకు వారిచ్చిన కారణము లాలోచించినచో నెంత దృఢముగా విషయము నితరులకునచ్చుజేయ బ్రయ త్నించినారో అర్థమగుచున్నది. కూలీవాని కీవద్దతి ఫలవంతమా యనునది వారు విమర్శించిన మొదటి ప్రశ్న. ఫిజీదీవులలో నెలకు 26 పిల్లింగులు కూలీ అనగా 13-0-0. అచ్చట బియ్యముధర రూపాయకు 2½ పడి. వంగరాష్ట్రములో కాలమున గోగునార పరిశ్రమాగారములలో వారమునకు 7 పిల్లింగులు రు 2-8-0 సంపాదించుకొనవచ్చును. అనగా నెలకు రు 15-12-0; బియ్యమూ రూపాయకు 7 7½ పడ్లు. పోసి గోగునార యంత్రాలయమున గాకున్న ఆసాముతేయాకుతోటలలో ఫిజీలోకంటె ఎక్కువ కూలీయే సంపాదించుకొనవచ్చును. సం సారమంతయు పనిచేయుచు యైనయెడల ఈకూలీ ఎంతయో హెచ్చును. ఈ పరిస్థితులలో హైందవ కూలీ ఏల వేలమైదు నీళ్లుదాటిపోవలెనని హార్డింజ ప్రభువుగారుడుచున్నారు. ఇచ్చటజనము హెచ్చు వలసపోయిన జనసమృద్ధము తక్కువగును అని ఆలోచించితిమిపో, గ్రీమెంటువద్దతివలన ఈలాభ మును లేదు. గ్రీమెంటువద్దతివీధి 7700 వలస పోగా అట్టి నిర్బంధములేక స్వేచ్ఛగా పింగాణ్య, సింగపూరులకు పోవువాడు ఒక్క మద్రాసునుండి 117,000 కచ్చించు చున్నారు. సింహళమునకు పోవువాడు 190,000 లున్నారు. ఈ రెండు కారణ ములు గాక హార్డింజ ప్రభువుగారి హృదయము నెక్కవగా కరగించిన కారణము మరియొకటి కలదు. గ్రీమెంటుకూలీలలో ఆత్మహత్య మహావిప్ల రీత మొనరినది. మద్రాసులో 45 గురు స్వయంక్షకరగణాలలో 63 గురు బ్రిటిషు గ్వయానా అధినివేశము స్వతంత్రప్రజలు 52 రు ట్రినిడాడు లో 134 గురు ఫిజీలో 14 గురు ఆత్మహత్య చేసి కొనుకట్ల వలసకూలీలలో గ్వయానాలో 100గురు ట్రినిడాడులో 40 ఫిజీలో 926 గురుకచ్చించుచున్నా రు. అనగా ఫిజీబోవు కూలీలలో కదిలినొక్కడు ఆత్మహత్య చేసికొను చున్నాడు. కారణములు రెండు. ఒకటి వైతికాధోగతి. బ్రిటిషు గ్వయా నాలో నూర్గురు స్త్రీలకు 126 గురు పురుషులు న్నారు. ట్రినిడాడునందు ఆడకూలీల రెట్టింపు మగ కూలీ లున్నారు. ఫిజీలో రెండున్నరవంతు లున్నారు. ఇట్టిపరిస్థితులలో సభమాధమత ప్రబలుటలో వింత యే మున్నది. ఆత్మహత్యలు జరుగుటయేమి యాశ్చర్యము. ఈస్టిండియా నిరంతరము అభియో గముల కీడుప బడుచుండుట కూలీవానికి వినుగు పుట్టించుచున్నది. ట్రినిడాడునందు నూర్గురు కూలీ లుండిన 23 గురు గ్వయానాలో 19 గురు జమై కాలో 12 గురు ఫిజీలో 13 గురు కోర్టుల కెక్క

వలసియున్నారు. శిక్షలుచీటికి మాటికి అనుభవించ వలసియున్నారు. ఇది యాత్మహత్యలకు ప్రోద్బలముచేయక విన్నకుండునా? ఈ కారణము లన్నిటిచేతను సంపద నంద హరింజి ప్రభువుగారు పద్ధతి నిర్మాణమునకు నిష్పించివారు. ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వము వారిచే సంగీకారమును పడసి నారు. కాని అధినివేశములు కొన్ని ముఖ్యపరిశ్రమలకు గ్రీమెంటుకూలీలపై నాధారపడి యున్నవి. గ్రీమెంటు పద్ధతి నేడే రద్దవినచో వారికి నాధిక విప్లవము న్నిట్టచూ. కావున కాలక్రమమున నని చెప్పువలసివచ్చినది. హరింజి ప్రభువుగారు నిర్మాణమున వచ్చుటకుముందు తైత్త్యము తగ్గించుట కనేకముగా నేర్పులు జరిగినవని చెప్పినారు. ఫిజీ ప్రభుత్వమువారు (1912) వలస కూలీలకు పనిని గురించిన సామాన్యదోషము లన్నిటిని ఇదివరకు కారాగారశిక్ష యున్నచో జరిమానాలు విధింప వలసినదని శాసనముచేసి యున్నారు. గ్రీమెంటు తీరిపోయిన హైందవులకు భూమి కొనిపెట్టి వసతు లొనర్చుటకే సంఘ మేర్పడియున్నది. ట్రీనిడాడు లోను పనికి సంబంధించిన యన్ని నేరములకు కారాగారశిక్ష నిషేధింపబడినది. ఈసంవత్సరము ముగియు లోపల పని నేరములకు కారాగారశిక్ష నిషేధింపవలసినదని అధినివేశ కార్యదర్శిగారు జమైకా, గ్వయానా, ఫిజీ, ట్రీనిడాడులకు తెలియజేయు నున్నారు. ఈ కారణములచే ఇండియా ప్రజలు ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము నాదార్యముతో సంగీకరింపవలెనని హరింజి ప్రభువుగారు కోరుచున్నారు. ఇంత ప్రజాసేవ యొనర్చినందులకు హరింజి ప్రభువు గారికి హైందవభూమి హృదయపూర్వకకృతజ్ఞతచు చూపుచున్నదనుటకు సందియము లేదు. ఎంత యైనను కొంత కాలమువరకును గ్రీమెంటుపద్ధతి తప్పదు కావునపూర్తిగా ఆగిపోవువరకును దానిని హైందవప్రజ వీరితిగా స్వప్రయత్నముచే నెంతవరకునులడ్డవచ్చునో ఆలోచించుకొనుట ముందు నకు మనకు కర్తవ్యమై యున్నది.

యుద్ధము

సంగ్రామమున నేటికిని వర్ధనురంగమే ముఖ్య రంగముగా గన్పట్టుచున్నది. కాని వారముక్తిదల నుండిన ప్రాముఖ్యము ఇప్పుడదానికి లేదనుటకు మాత్రము సందేహముకూరలేదు. నెలకు వైబడి పోరి వలువలువిధముల ప్రయత్నించుచు జర్మనీ వర్ధనువద్ద కొంచెమైనను విజయము నంద లేక పోయినది. సైన్యముమీద సైన్యముగా పరంపరగా బలములను గొనితెచ్చి తెరలు తెరలుగా మిత్రమండలి మీదికి కవసి కవసి లక్షలకొలది ఒలములను కోల్పోయి కోల్పోయి జర్మనీ తనయుగ్రతను నువ సంహరించుకొనవలసిన దయినది. దూనమాంటు వాలకు యధ్యక్ష జర్మనుల సర్వశక్తియు పిడికృతి మయిపోయినది. అందుచేత ఫ్రెంచివారు మొదట మొదట నెంతయో సరభసమున బోరిరిగాని శత్రువున కెదురుపడి నిలుచి లేక యుండినవారు ఇప్పుడు అవలీలగా శత్రువును ఆతడు వైబడ నుండించినప్పు డెల్లయు నెట్టి వైచుచున్నారు. అక్కడక్కడ శత్రువాక్రమించిన తావులనుకూడ ఫ్రెంచివారువశము

చేసికొనుచున్నారను వార్తలు లేకపోలేదు కాని ఈవర్ధనువైపున వీరు అవస్థానోపాయ మవలంబించు తరుణము మాత్రము ఇంకను రాలేదు జర్మను లిట్లే ఇంకను కొన్ని వారములు అనిసేయుదురేని ఫ్రెంచివా రీక్రకృత వైబడు అవస్థానందన మారంభించి జర్మనీ ఇటీవల సంపాదించి కొద్దిపాటి భూమిని మరల నాచికొను రనుటకు ననుమానములేదు. అయిన జర్మనీవా రిహోపుష్క కాశ్య మరంగముననే యింకొక్కడ తైత్త్యము కనబరచుచేమో యను నూహల నొక కొందరు ప్రకటింప వారంభించినారు. వర్ధనుకడ చూరావహారిక సం గ్రామ మయినప్పుడు గూడ జర్మనీ మరయొక్కచోట మోసము మైదాకి అజాగ్రత్తగా నుండుచో మిత్రమండలికి కరాధానింపజూచునున్న దని అభిప్రాయము ప్రకటియండెను. అన్న యెడలను మిత్రమండలి ఏమో నిండుబలముననే యుండినది కాని జర్మనీ గిగుండుటమాత్రము కానరాలేదు. పశ్చిమ రంగమునందలి కందకముల పోరాటమున జర్మనీ విశేషవిజయమునకై ప్రయత్నించుననిముట్టుటకు వీలులేదు. మరెయెచ్చుటను నేమియు జేయుటకునందు దొరకక పోవుటచేత నేదోయొక ప్రోపుడు శ్రోసి కాలము కలిపవచ్చినయెడల తనప్రజలను సంతృప్తిపరచి తలస్థరాష్ట్రములను దిగ్భిరు గొలుపవలయునని ప్రయత్నించుచున్న దనుటకు నావంత యేనియు స శయము కానరాదు. అట్టిప్రయత్నమునగూడ జర్మనీ వర్ధనుకడ వరాధవపడవలసివచ్చియుండుట నిజముగాజర్మనీ యవస్థానందనోపాయవటుత్వమును పోనాడుకొనినదని సూచించుచున్నది. దీనినిబట్టిజర్మనీ బలవిహీనమైనదనిగాని ఇక ప్రయత్నము లొనర్పదనిగాని తలంప కూడదు. సందేహి ప్రయత్నములు పొసగునట్లై జర్మనీచేయ గలదనుటకు ఇటీవల వ్యాపించినవార్త లాధారము లేయగును కాని మిత్రమండలి వారు సందేహిచేచి యొగ్గక పోవుటచేత జర్మనీఇంకను కొంతకాల చూచన మొనర్చుటకును ఏదీయో యొకప్రకృత మరయొక్క మహాప్రయత్న మొనర్చి మరయొక్క యద్భుతమగు సంకుల సమరమును కల్పించి మిత్రమండలి ప్రజలలోని కొందర విపరీత శాంతపరత్వమును మరయొక మారు విజృంభితంజేయుటకును ప్రయత్నించునని జర్మనీ కార్యక్రమధోరణి నెరిగినవా రందరును ఎదురుచూడవలసియున్నది. అందులోను రానుండునది వసంతముతు వగుటచే యుద్ధ ప్రస్థానములను దీర్చుటకు మిక్కిలి యనుకూలము. కావున నీవసంతమున నన్నిరంగములలోను శత్రువు సర్వశక్తుల నుపయోగించి చాలుపడి ఏదోయొక విశ్వయధులమును చేరుటకు ప్రయత్నింపగలదని నమ్మతగి యున్నది. మిత్రమండలియు తొలకుజెగులు లేక యెప్పటివలెనే ప్రశాంతముగా పరులను జరుపుకొని పోవుచున్నది. రానుండు వసంతమున జర్మనీ యవస్థానందనోపాయము సంగీకరించి వరాధాతయగుటయో అవస్థానందనోపాయంబు వంకకే పోకయుండుటయో సంభవించువరకును మిత్రమండలివారు అవస్థానందనమును తలపెట్ట నవసరములేదని యుద్ధక్రమమును గనిపెట్టినవారికి తెలియవచ్చును.

ఇండియా కార్యదర్శికి నాధికారహోయకుడు.
ఇండియా కార్యదర్శిగారి కార్యనిర్వాహక సంఘమున మరయొక కార్యకలాభ రీతి చేయబడినది. సర్. మార్షల్ రీతుగా ఇండియా కార్యదర్శికి నాధికారహోయకుగా నియమింపబడినాడు. ఈ పదవి సామాన్యముగా శాంగ్లభూమిలోని వ్యాపార సంఘముల ప్రతినిధులొరకు ప్రత్యేకించి యుంచబడు

చుండెడిది. నేటి దిన మా యాచారము మాగుట కొంత కుభ నూచకముగ నేమో! ఇదివరకు హైందవ ప్రభుత్వము పెట్టుకొని ఆంగ్ల వ్యాపారమునకు సాయము చేయుచున్న వర్ధతులు కొన్ని ముందచ్చు. కాని రీతిగాలేనను హైందవ పక్షపాతులని చెప్పబడు వీలులేదు. బొంబయిలో అంగ్ల వ్యాపారసంఘమునకు వర్ధతులుగా నుండిరి. ఆసంఘము ప్రతిభగా సానిక కావనభిలో లభిచేసిరి. కావున వీరికి చేయవలసిన క్రొద్ద ౨౦ ది ఈ చేకముందలి యెకొమియన్ స్వస్థానముల లాభి ముందెడల శత్రు యుండవలదు. ఇప్పుడే గాని ఆస్థులు లుగానంద హైందవార్ధిక ముందెడల హైందవ వాదముల నుచు వచ్చును. ఇదివరకు ఇదివరకు ఇదివరకు హైందవ వ్యాపారాభివృద్ధి కలదు. ఇదివరకు నిజహోయిచ్చున. ఆసలహాను నేడు చేంబడెనగానే వ్యాపారము టుకే వాడు కార్యకర్మమునకు నిదగ్గరైనాడు. ఆసమితులగాని ఆంగ్లేషీవలె హైందవప్రభుత్వము వ్యాపారములకు సానిక బోవుట నొకరీతిగా ఇండియాను సర్వము. ఈ నియమంబును ఆఖండెను దృఢపరచుటకు హైందవము నూచింపవచ్చును. ఇంతవరకు కొంత సంతృప్తియలగినదే. కర్వరలోనే హైంద వార్ధికాభివృద్ధిని గురించి విచారించుటకు కనిన. నేర్పడవచ్చుదని వెబడచబడిన ప్రతిభాసమర్ధమునబట్టి యాలోచించినను నీ నియమము సమ్యాసీయమే యని టైముస్ ఆఫ్ ఇండియాపత్రిక వాఱుచున్నది! రానందు విచారణలో అధినివేశములతోటిగాని సామాన్యములని ఇదిర భాగములతోటిగాని సంబంధముగల సమస్యలలోనింపబడవు. అందుచేత ఆవిచారణా సంఘము సామాన్యసమస్యలను జన్మింపజేయుట. సామాన్యసమస్యల వచ్చిన యప్పుడే రీతిగానివంటివారు హైందవభూమిలో నైక్యము ననుభవింకలదు. కావున ఆసమస్యల వచ్చువరకు వీరి యావరూగ మంతయుండునని నమ్మబలము. హైందవార్ధిక నితులవిచారణలో వీరు సంగతులెదురుచూచు కావున తొడ్డదగ్గరిని చెప్పవచ్చును. ఇది కొంత సజను కావచ్చును. కాని వీరు హైందవభూమిలోనుండి ఆంగ్లేహైందవ దృష్టితో సంగతుల వాలోచించిన వారగుటచేత వీరి వానోనదృష్టి వీరు నాయకులే సంకయాస్వరముగానున్నది. చరివ్వలైనను కొత్తవారేయైన యెడల కొంతవార్ధ్యము కలవారలగుదలచే ఎదుటనిదెడలసాత్వముతో పరియగుభిప్రాయము నియ్యగలిగి యందురినను తప్పుకాకలదు. అయిన ఇటీవల టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా ఇత్యాదిపత్రికలు హైందవభూమికిం గూడ వార్ధిక సంరక్షణకావలసియున్నదని ప్రార్థించింబియందు రీతికి రీతిగాయన సంరక్షణావసరమును నొప్పుకొని టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా యభిప్రాయములను ప్రతినిధింపజేయు గలుగుదురేని ఒకవేళ మనకు కొంతభావము కలిగినను కలగవచ్చును ఇండియాకార్యదర్శి కార్యనిర్వాహక సంఘము ఇంకనునుండవలసి నదేయైయెడల నచ్చటిఆర్ధికహోయకుడు హైందవవ్యాపార ప్రతినిధికానిచో మాకు వ్యాపార వివరణనిమాత్రము నమ్ముటకువీలులేదు.

టర్కీ
తురుష్క శాంతిస్థాన వా శాంతిచేయు.
లండను మార్చి 17:—తురుష్కలు ప్రత్యేకముగ విధిజేసికొన నిషయము యదివరలో రోమునందు వాయుభాగమును మాట వేగారిని నియమించిరిని విడియోకేవలము ప్రతికావ్రాయుచున్నది.

అమెరికా
మెక్సికోలోని సుదగుభూము.
లండను మార్చి 20:—విల్లా గారిజ వాడిగోగా సహారముయొద్దకు మోసగించి తీసికొనివచ్చిరి. కంబలమును నలిం చకుండ నిజపరుడుమీద నంతయు నాధారపడి యున్నదని ఎల్పాసోనుండి వాయువార్త వచ్చినది.

సలోనికాయొద్ద పోరు
సలోనికా మార్చి 20:—జర్మనీలు సోమాలియాను ప్రత్యేకించుటచే ఒకపరానుసేన గ్రామముల నాగ్రిమించినవర్ధ నులను దొయిరజరంగమునండి తరిమెను. ఇక్కడ లక్షలవారుం డనుబరపిరి. జర్మనులకు సహా నుమున సేంబచ్చిరకు బలంబుపడ లేదు. పరానుసేన 12 గురుమాత్రే మేమోనైర ఇప్పుడిది విడులును యుద్ధసన్నద్ధమై యున్నది. పరానుసేన వచ్చును.

(పి. ఎ. చందావర్కరు గారు)

మర్నాటి సభయొక్క పూచీ.

ఈ సందర్భమున చున మొక్కటి గమనింపగలము. గడచిన ఏబదియేండ్లనుండియు సామ్రాజ్య రాజకర్తమును, ముఖ్యముగా విదేశ రాజకర్తమును నేర్పజుచుటకుండు కిరీటాధిపతియొక్క పాఠశాలనుట నావాటికి వృద్ధియగుచున్నది. ఇట్లుట సామ్రాజ్యభ్యున్నతికొలకై యుండవచ్చును. కిరీటాధిపతి బలమును, ప్రసాపాలనము వృద్ధియగుటయు 1850 వ సంవత్సరమున పొర్రంభమైనవని చరిత్రకారులనుచున్నారు. ఆంధ్రునివిజ్ఞోరియా మహారాజ్య, ఆఫ్ఘినిజేకాంగమంత్రియగు సాలీనర్సనుపరీభువును మందలించి, విదేశ రాజకర్తయై యిటా వీరియమును దనుట తెలియజేయుటండ ఆచరింపఁబడఁ గూడదని కాసింపెను. ఆఫ్ఘినిజేకాంగ రాజగారిబోక్తము మానముగా నున్నను సామ్రాజ్య పరిస్థితుల నేర్పజుచుటయును పార్లమెంటువారికంటె బలవంతమై యుండెను. ఎద్దెప్పుడు మహారాజు అంతర్జాతీయ పరిస్థితులందు కాంతిస్థాపనమును జేసి, దక్షిణాఫ్రికాయొద్దమును సానుకూలముగా పరిస్థానముచేసి కొని, సామ్రాజ్యమున కొత్తగా జయింపఁబడిన ఆధినివేశనమునకు స్వప్రసాదన మిచ్చి భ్యాతినొందెను. జార్జి మహారాజు గారును తమ తండ్రి గారి వద్ద తి న వ లం చిం చి సామ్రాజ్య తంత్రమును సానుకూలముగా నేర్పజి, సామ్రాజ్యభారము నెట్లు భరించుచున్నది యందలికిని దెలియును. చేదాము, బర్క్లమున్నగు మహనీయులు వారి కాలపు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యతత్వములను గూర్చి చెప్పుచు, ఆఫ్ఘినిస్థితి పూర్వకాలపు స్థితికంటె ఉత్తమమైనదనియు, స్వదేశ విదేశములందు కాంతిస్థాపనమున కట్లుండవలయుననియు చెప్పిరి. దానినిగూర్చిన మహాభిప్రాయము అట్టిదియే యిప్పుడునుగలదు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము యొక్క భూత, వర్తమాన స్థితుల నిన్నియు, సామ్రాజ్యాంగ నిర్మాణమునకు నోడ్వడుచున్నవి. కిరీటాధిపతి సర్వాధికారియగు ప్రకృతిమంతుడై సామ్రాజ్య సర్వవిషయములందును ఏకచ్ఛత్రముగా పాలించుచు సామ్రాజ్యము సందలి దేశములకు పరస్పరభ్రాత్రికభావము కల్పించివాని సంయోగమువలన సామ్రాజ్యత్వమును స్థాపించును. అట్టి రాజ్యాంగమున భరతవర్షమును అగ్రస్థానమున గృహించునటటవశంజేమామలేదు. అట్టి స్థానము నొందజాలదనిన, ఈ దేశము సామ్రాజ్యములో నిది కాదనవలయును. అట్టి స్థానము నొందుటకు భరత వర్షము సమగ్ర పాతక్కులను బోగారు గృహించి యున్నాడు.

భరతవర్ష ముయొక్క సౌనము.

భరతకర్ణ సానమాను గూర్చి చెప్పబడిన లోగారు స్వ
పరిపాలనముగల దేశములకును భరతకర్ణ మునకును వ్యత్యాస
మైన జాత్రయన్నార. వ్యపరిపాలనముగల దేశముల ప్రాతి
నిధ్యము వారి జనసంఖ్యకుబట్టి యుండవలయుననియు, భరత
కర్ణ మున నెట్లుందుటకు పీఠులేదనియు వారు చెప్పుచున్నారు.
దీనికి రెండు కారణములను వారు వ్రాసిరి. (1) జనసంఖ్యను
బట్టియే ప్రాతినిధ్య మున్నయెడల సామ్రాజ్యాంగసభ యంత
యొక్క భారతీయులతోడనే నిండిపోవునట. (2) భరతకర్ణ మున
పార్లమెంటునభ లేకుండుట చేత ప్రజల యెన్నిక నిల
చుటకు పీఠులేదట. కాన, సామ్రాజ్య కార్యాలోచనసభ
యందు 800 మంది ప్రతినిధు లుండినయెడల వారితో 80
మంది భారతీయు లుండిన బాగుగా నుండుననియు,
ప్రతి ఇండియా దొరతనము వారై నను లేక రాజప్రతినిధిగారి
కానన నిర్వాణ. సభవారైనను ఎన్నుకొనిన చాలుననియు
వారనుచున్నారు. ఈ యభిప్రాయమునందలి లోపముక్కుటి
కనఁబడుచున్నది. జనసంఖ్యనుబట్టి ప్రజాప్రాతినిధ్యము గలి
గియుండుటకు భరతకర్ణ మునకు హక్కు లేనియెడల సామా
న్యముగా సామ్రాజ్య విషయమున సామ్రాజ్య ధననిధిక భర
తకర్ణ మేపద్ధతికింద ధన మిచ్చుచుండవలయును? ఒక విష
యమున జనసంఖ్యనుబట్టి చూచుటయు, ఇంకోక విషయమున
జనసంఖ్య విషయము తోగిసివేయుటయు న మంజు
ముగా నుండఁబోదు. ప్రస్తుతస్థితి గతులను జూచి అనేకసంవత్సర
ములనుబడిన భరతకర్ణ మునకు స్వయంపాలనమును
పార్లమెంటును ఈయబడవని యనుకొనిన యెడల,
ఒక్కటి చేసిన బాగుగా నుండును. సామ్రాజ్యము నందలి
వివిధదేశములకును అచ్చట స్వయంపాలన మున్ననులేకున్నను
జనసంఖ్యతోడను ఆర్థికనీతులతోడను నిమిత్తము లేక
సమప్రాతినిధ్య మొనఁగుట సమంజసముగా నుండును.

సామ్రాజ్యాంగ సభకు ఇండియా దొరతనమువారైనను, రాజ
ప్రతినిధిగారి కానననిర్వాణ సభ్యులైనను ప్రతినిధులను బంపిన
యెడల, వారు భారతీయ ప్రజాభిప్రాయమును బాగుగా

దేశమంతటా లభిస్తున్న గారంగీకరణలనుబట్టి, కాని బట్టిదాని
లోదనే: శ్రుతిసాంధ్యమునందలియు, భరతవర్షమున
వర్జితమండియే కాళిపాత్రయనువచ్చుట కష్టమనియు వారు
చెప్పుచున్నారు.

భారతీయాభివృద్ధి

సభాపతిగారు చేతులను, రాజప్రతినిధిగారి కానుకను స్వాగతం
సభాపతిగారు చేతులను, నియోగింపబడిన దేశప్రతినిధులను ప్రభుత్వ
ప్రతినిధులను చక్కగా బహుళబాలరు. ఈ కారణమువలన నైనను,
ఇంక కారణమువలన నైనను, భారతీయవ్యవస్థలను గూర్చిన ప్రతి
సామాన్య సమస్యనుండిను ప్రభుత్వప్రతినిధులను ఏకముగా
నుండబోవలసి చెప్పబడును. అట్టి సమస్యలను గూర్చి గడ
చిన 40-5) సం॥ చారిత్రకవిషయములను నిర్దేశించి గా
విచారించినయెడల భారతీయప్రతినిధులను ఏకమై స్థిరమై
యొందినది తెలిసికొనవలయును. మొత్తముగా సామాన్య
సభాపతిగారు నిర్దేశించును, ముఖ్యముగా భారత
భరతవర్షముపై మోపబడిన విషయములను, భరతవర్షమునకు
ను, అధికారములను గల సమస్యలను లండును, భారతీ
యప్రతినిధులను అన్వేషించును, ఏకముగా నుండవల
లేదు. ఏమిటవలెదలినో సామాన్యముగా సభాపతి
యప్రతినిధులను యుక్తమునకు తెలియజేయవలసి
నిధ్యము నేర్పాటుచేయుట కప్పుక సులభమయిందగును
భరతవర్షమునకెట్టి ప్రాతినిధ్యమిచ్చినను సామాన్యమునందలి
వివిధదేశముల ప్రాతినిధ్యమునకును గానుండవలయు
ను గాని అట్లుగాక నామకర్తమై ఏమియుకరెట్టి ప్రభుత్వప్ర
తినిధులను చెప్పవలసివలెదలినో వివిధదేశములతో సా
మాన్యమును, సామాన్యకర్తలను అది వృద్ధి చేయునదిగా
నుండవలయును.

South India.

**A Toda's Charge Against Ladies
of the Zenana Mission.**

OOTACAMUND, March 20.

The complaint of Kazhunn, a Toda, against Miss Grover and ladies of the Zenana Mission, alleging an offence under Section 341, was fixed for trial to-day before the Divisional Magistrate and adjourned for Thursday owing to the absence of Miss Grover, who was represented by Mr. Graham, Solicitor. Mr. Pattamali, Vakil, appears for the complainant Toda. Briefly, the case is that the sister of the complainant, a Toda woman of 18, went to the mission house to see a converted relation. She did not return, and the complainant and three others went to the Mission to see her. The complainant was allowed to see her, and he alleges that she cried and wanted to accompany him back, but she was forcibly taken in and the complainant driven out. Mr. Pattamali, on behalf of the complainant, prayed that the girl may be brought before the Magistrate and a statement taken from her as to her willingness or otherwise to continue to remain with the Mission.

Sentence for Perjury.

TINNEVELLY, March 21.
Judgment has been delivered yesterday by Mr. J. B. Brown I. C. S. Divisional Magistrate of Tinnevely in the Palamcottah perjury case in which Mr. S. Daivanyagam Pillay, B. A., L. T., Proprietor, Palamcottah Motor Bus Co., and lately a sub-assistant Inspector of Schools, was prosecuted for perjury. The facts briefly were as follows:—In the course of an inquest held in 1914 regarding the death of a conductor of the Palamcottah Motor Bus Co., due to the rash and negligent driving of an unlicensed chaffeur of his firm, he gave a deposition on oath before the Sub-Magistrate of Palamcottah to the effect that the drive in question was a certificated one. On enquiry this was found to be false and the police applied for sanction to prosecute the accused for perjury. The District Magistrate directed the prosecution of the accused and the order was confirmed on appeal by the Sessions Judge. The accused pleaded not guilty and said that the information about the chaffeur possessing a license was imparted to him by the driver himself. The Magistrate convicted the accused and directed him to be detained till the rising of the Court and to pay a fine of Rs. 250.

వజ్రగుళికలు

20 మాత్రలగల డబ్బీ 1-కి.రు. 1-0-0

ధాతువుప్పికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్త
పుప్పియు నరపటుత్వము కారణములు రక్తపుప్పికి
మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహి
రంగ శరీర వ్యాయామము వలనను, జితేంద్రి
యత్వమువలన గలుగును. వ్యభిచారము నుఖ
రోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుట
అమృతాంజనముదో 6, తంబుకట్టిపిడి, మదరాగు

గోదావరి మండల సభ

తీర్మానములు.

బహుమతి గల సభ్యులనుండి విజయవాడ నుండి రిటైర్ అవుతున్నందున సభ్యులనుండి మనోరమను పోషించి స్వచ్ఛమైన వ్యవస్థ వారికి భుజి దీర్చియున్నందున సంబంధించిన రెండు తీర్మానములను అగ్రాసనాధికారి కింద పంపి, సభ్యులక గీతముగా సంగీకరించి.

ప్రతిపక్షము.

వ్యవహారిక తీర్మానములలో మొదటిదియగు రానుచు ది) పురము పెంపెరి దిట్టియు నునలు కొద్దుకు సంబంధించిన తీర్మానమును దుర్భాగ్యుల రానుకృష్ట గావు గాని ప్రతిపాదించుచు రానుచు ది) పురములో కొద్దు లేనందున ప్రజలు పడుచున్న ఇబ్బందులను గురించి నడిపిరి.

కాకినాడ పాస్త్ర్యులగు దుగ్గిరాల శేఖర రాజుగారును పోలవరపు సవానులను ఎక్. కృష్ణరావుగారును తీర్మానమును బలపరచిరి. తీర్మాన మంగీకృతమైనది.

ఇట్లు తీర్మానములలో 1- "బి" తీర్మానమునకు బదులుగా "ప్రభుత్వము గోదావరి జిల్లాలో రెవిన్యూ డివిజను ఆఫీసులకు లెగిసంతమంది లేనందున ఇంకొక డివిజను ఆఫీసును నియమించి, తాలూకా అధికారుల యేర్పాటులను తిరిగి శ్రద్ధుపాటు చేయవలయునని సభనారు కొరకున్నారను తీర్మానమును దుగ్గిరాల నూర్యప్రకాశరావు బి. ఏ. గారు ప్రతిపాదించగా, ఎక్. బుచ్చి సర్వాధ్యక్షుడు, వ్యవహార సుబ్బారావు తంతులు, సి. హెచ్. నుబ్బారావు తంతులుగారు బలపరచిరి తీర్మానమును సభ్యులంగీకరించిరి.

1-డి ఇట్లు తీర్మానమును మునిషేసిరి.

రెజిస్ట్రేషను.

రెజిస్ట్రేషనుకు సంబంధించిన తీర్మానమును నాగం రామలింగయ్యగారు ప్రతిపాదించగా, సి. నుబ్బారావు, ఎం. శ్రీరామయ్యగారు బలపరచిరి. తీర్మానమును సభ్యులంగీకరించిరి.

ఇంగ్లీషు.

ఈ కింది క్రింద ప్రకటించిన ఇట్లు తీర్మానములలో 1, 12, 15 తీర్మానములను 16 తీర్మానము (డి) భాగమును మునిషేసిరి.

2వ తీర్మానములలో రెండవవంటకు ఏయే కాలముల మునిషేయబడునో అనుచు తరువాత ముందుగా జాబితాను తయారుచేయించి జిల్లా గెజెట్టులో ప్రకటించి, ప్రజలు తమతమ యాజ్ఞాపకాలను తెలియజేసి కొనుటకు లెగిస యిది కాళము కలం గజేయవలసినది సవరించిరి. 10-వ దానిలో నీరు పారుదలలో నిమిత్తము లేకుండ కుండపోతవలన మొక్కలను బ్రతికించు కొనవలసి నవ్వడెల్లను అను తరువాత కాలియనుము లేకుండ మొదలు దరఖాస్తు చేయవలసి, వరకును, ఏ సభ్యులను కైసను తరువాత ఎకరమునకు మొదలు జాప్తిగా వరకును తీసివేయ బడినది.

16-వ దానిలో ఇంగ్లీషును పంచాయతీ బిల్లు అను దానికి తరువాత "(దాని) లో సుద్దేశించిన" అను పదములను నీటి పంపుకు తరువాత, వాట్సుకు బదులుగా అధికారము అను మాటను జేర్చిరి.

16 - బి (4)వ భాగమును తీసివేసి రిమోడలింగు చేయ కుండ పంచాయతీలను ఏర్పరచుకొనదని సవరించిరి.

ఇంగ్లీషు తీర్మానముల సందర్భమున పి. వి. ఎక్. గోపాలము, సి. హెచ్. శేషగిరిరావు, డి. శంకరేశ్వరయ్య, ఎన్. సర్వారావు, డి. ఎల్. శేషరాజుగారు, అగ్రాసనాధికారులు నుచ్చరించిరి. వైది తెలిసిన మాతృలతో తీర్మాన విమున సభ్యుల యామోదమును పొందినది.

సైన్యము.

ఇందుకు సంబంధించిన రెండు తీర్మానములను, దుగ్గిరాల నూర్యప్రకాశరావు బి. ఏ. గారు ప్రతిపాదించగా, పెండ్లాల రామయ్యగారు బలపరచిరి. తీర్మానమును సభ్యులంగీకరించిరి. వెర్మి నెంటు పెట్టెలు మెంటు.

దీనికి సంబంధించిన తీర్మానములో వర్మ నెంటు పెట్టి మెంటులవలన అనుదానికి బదులుగా, వెర్మి నెంటు పెట్టి మెంటు లేనందున అని సవరించిరి. ఇట్లు తీర్మానమునకు అనగలు 2. రామానుజాచార్యులవారు కాననపల్లిలో ప్రజల పెట్టబోవు బిల్లుగొడుగుపొందిన విషయములను సభనారు మోదించుచున్నారనువాక్యములను కొర్రగట్టిరి. ఈ తీర్మానమును అగ్రాసనాధికారి ప్రతిపాదించుచు పెట్టి మెంటు సం

దర్శించు జాగు తంతును వివరించి దొరతనమునా చేయవలయుముగా నాగింది పన్నులు విధించునది అను సంగతులను శేషగిరి రామానుజాచార్యుల వారి బిల్లుకు గురించి కొంతకడిచెప్పిరి. తీర్మానము అంగీకృతమైనది.

వ్యవహారము.

దీనికి సంబంధించిన మొదటి తీర్మానమును బిలువూరీ శేషగిరిరావుగారు ప్రతిపాదించిరి. వ్యవహార సుబ్బారావు గారు బలపరచిరి.

2వ దానిలో తగింత శ్రద్ధతో ఇంకను ఆడుటకు దానిని అక్కడ కట్టడ తప్ప అని సవరించి ఇట్లు తీర్మానమును బిలువూరీ శేషగిరిరావుగారు ప్రతిపాదించిరి. దీనిని డి. పి. దల్లియూ వారికి సహకారాలు కావలసినదనియు చేర్చిరి. రిమోడలింగును గురించి శేషగిరిరావుగారును, నుబ్బారావుతంతులు గారును తెలియజేసిరి. తంతులు లేకుండుట; "4,5" అంశముల తొరలవలన బాధలు లేకుండుటలు, ఎల్లప్పుడు నీరు పోవహించుటలు, చేయబడు రిమోడలింగు ఉద్దేశములు.

3-వ దానిని ప్రతిపాదించుచు మారుగు కాజుకలను మర మ్మకు చేయవలయుటలను కాజుకలు మేటవేసికొని పోవును. దుబ్బులతో నలుముకొని పోవును. నీరు ధారాళముగా పోవహించు ఇప్పుడు పెద్దకాలములను మర మ్మకు చేయవలసి ఏబదియలు కావలెను. కాలు వలను మర మ్మకు చేయక పోవుటవలన రయతులను ఇబ్బంది కలుగుచున్నదని నడిపిరి.

వ్యవహారముగురించి 8 తీర్మానములు గాక, రిమోడలింగు ఇంకను అరంభముకాని, పెంట్లు పెట్టెలు పెంట్లయో పని జరగవలసియున్నది. ఇదివరకు అరంభించిన కనులను పూర్తి చేయించవలయును. ఇందువలన దానిని ప్రజ్ఞేక డివిజనుగా చేయించవలెను. కాని తూర్పు డివిజనులో కలిపివేయటకు తల పెట్టి రాదనియు అనులా పురము గన్నవరము సబు డివిజనులను కలిపి వేసి ఒక కలు డివిజను ఆఫీసును అధికారములో నుంచుటవలన అనులాపురము నబుడిబడిలో నిపాటులు పెరిగిపోవును కావు. దీనిని కలిపి ఒకే అధికారి క్రింద చుండగూడదనియు తీర్మానములకు మాడ ప్రజ్ఞేక పెట్టిరి. దీనిని దుర్భాగ్యుల శంకరేశ్వరయ్య గారు ప్రతిపాదించగా ఎక్. బుచ్చి శేషగిరిరావుగారు బలపరచిరి.

తీర్మాన మంగీకృతమైనది.

ఆయుధభాగము.

దీనికి సంబంధించిన తీర్మానమును అగ్రాసనాధికారి ప్రతిపాదించి పాశ్చాత్య శక్తులను చే మాటంకము లేకుండ ప్రాణరక్షణకై ఆ యుధములను తనయొద్ద నుంచు కొనవచ్చుననియు ఆఫీసు మంజూరునందు ఆయుధ భాగమును సందర్శించునని స్పష్టములనుచొలగించి ప్రజలకు అధికారము తీయవలెనని నడిపిరి.

రెవిన్యూబోర్డు.

రెవిన్యూబోర్డుకు సంబంధించిన తీర్మానమును మునిషేసిరి ఆంధ్రోద్యమము.

దీనికి సంబంధించిన తీర్మానమును ఆంధ్రోద్యోగయోగము కొరకు రాజును పేంద్రులను ప్రజ్ఞేక విశ్వవిద్యాలయమును.....అని దేశమాత ప్రతిపాదించుటలను చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహయ్య తంతులుగారు ప్రతిపాదించగా ఆంధ్రోద్యోగయోగము కొరకు విశ్వవిద్యాలయమును.....అని ఇల్లా నుబ్బారావుగారు సవరణను ఉపపాదించగా సభ్యులట్లంగీకరించిరి. తీర్మానమును సభ్యులంగీకరించిరి.

ARMS & AMUNITION.

తుపాకులు, తుపాకి మందు, కేపురము మొదలగునవన్ని సారాయములు, స్పెరిట్లు, నానావిధోపయోగవస్తువులు మావద్ద దొరకును ఎస్. పి. సారథి అండుకో ౧౦౦ చైనాబజారు రోడ్డు మదరాసు

ఉగాదిపండుగ బహుమతి. 16 మూరలు మంచి సాగనైనవి. గోపారాత్రిగల చీరలు

గు. 2-8-0. పి. పి. చార్జ్ 0-8-0 ఈ క్రొత్తముచీరలు బహుమతియైన తెల్లమల్లులతో

తీగలు వేసి చుట్టు రుణియమైన సన్న అంచులతో పున్నది. ఇది కట్టుకొనడానికి సాగుగాను యాదాబద్ సయ్యముగాను యున్నది. చీరలకు మరపు. దీనిని మేము ప్రజ్ఞేకముగా పుగారిపండుగకు గాను గప్పించి పుష్పము. ఇది ధరించినయెడల కలంకలనందము ఇంతయుచేర్చునదిగాను. దీనిని మాయ ప్రతివాది తెప్పించుకొనానుటలవారు వేడుకొందురు.

I చీర తెప్పించుకొనువానికి 1 జుల అడ్డగి ఇవ్వము పంపెదము. రెవెన్యూ కమిషనరీ, పి. ఇయ్యలక్ష్మీకృష్ణ, మదరాసు.

ప్రసిద్ధ మగు "శ్రీత్యాగరాజశతకీర్తనస్వరావళి"

శ్రీ త్యాగరాజ స్వామిలవా! శ్రీ వా రత్నంబులలో యొక్క ముద్రా (100) వ్యవధి, తాళపదములు జేసి, స్థాయిభాగముల కవచించబడి, ప్రభుగృహ సాధించి వాణరమును సుబోధ్యమగుటలను, మహావిద్యాంకులైన బ్రహ్మశ్రీ, ఇట్లను ముబ్బివ్యాఖ్యాత్యుగా రివ్యంధుర సి. ఎన్. కృష్ణస్వామయ్యచే, స్వని, తాళ, గమక యుక్తములు సంక్షిప్తభాషము లేర్పరుపబడి, మంచికాగితము, అచ్చు, బ్రెండు చేయబడి కిద్దముగా ముద్దయిది.

ఇది గూ 3-8-0. పి. పి. శేషు.

వలయు వారు:— గ్రంథకర్త "నాచిన సంగీత పుస్తకశాల" 8/12, ఆంధ్రాపత్రిక, తిరుచిర్రుపేటి, మదరాసు

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మంధపురాణము

[తదగ్గ కావ్యము.] వ్యాసునివారి విరచితములగు పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? ఏయేసమయముల పెట్టి పరిణామములకు వచ్చినది? మనుషుల స్థితి మొదలు పెట్టుండే మలభేదములకలిగి? భర్తము లెప్పుడెట్లు మార్పు పొందె? అచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రే? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యింకను స్పష్టముగా వివరింపబడియున్నది. పరమరామచరిత్రము, సుగరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము లిందు జక్కగ వర్ణింపబడినవి. ఇక్కాలపువారు బుద్ధిబలముచే బ్రహ్మచర్యమును ముంజెట్టుండెనని యూహించి సీతపక్షమును తీసుకొని విందజేయుట వివరింపబడియున్నది. గొప్పవారి గ్రంథమునై మంచిమధ్యమమును సిద్ధియగున్నది. తెలియింపబడుటలకు. మంచికాగితములనై ముద్రింపబడి రెండు కాగితకొరెండుచేయించబడియున్నది. 300 పుటలు. ధృ 4-0-0 అచ్చు ప్రమ ప్రతి 1-0-0 కచ్చులు శే. శే. రమయ్యచారి శివశామశాస్త్రాయనచ్చును. (4-12-14) జనమంచి శేషాద్రికర్మ, తెలుగుదండమంతు, ముగ్గునపల్లె శ్రీకృష్ణ, కడప.

నిరుద్ధ భారతము

పంచములను గురించిన పెద్దగ్రంథము	౧౦౦౦
భీష్మ నిచ రిత్ర	౧౦౨౦
చమత్కార చంద్రిక	౧౦౦౦
పుష్ప వేణి నాటకము	౧౦౦౦
వీరమతి	౧౦౦౦
బాలవితంతు విలాపము	౧౦౪౦
నరస రసాయనము	౧౦౪౦
రాజలేఖ (నవల)	౧౦౩౦
లలిత (నవల)	౧౦౩౦
మంగిపూడి వేంకటేశ్వర	
విష్ణు, కృష్ణాజిల్లా.	

ఒక పెద్ద ఆస్తియనుభంగినుండి గుండును పోకముందు మతగురువు ఈను రాశీర్వాదమునకై వేడుట.

శ్రీలక్ష్మ, పిల్లలకు ఉపయోగకరముగా

అ. ఇ. లూ. మిషన్ వైద్యశాల

1883 గుంటూరు 1916

చంపా దివము మార్చి 28-వ తేది గురువారము.

అనుభవము

1899 సం॥ లూ. మిషన్ రోగులు:—చిన్న ఆసుపత్రిలో చేరిన రోగులు 1,20,602. పెద్ద ఆసుపత్రిలో చేరిన రోగులు 12,555. ఆశీసులు మాడబడిన రోగులు 6,985.

ఖర్చులు:—కట్టవలయు రూ 2,12,000. ఆసుపత్రి ఖర్చులు రూ 2,66,661.

సామ్యుకొరకు మనస్సేహితునిజ్ఞాపకంపుకొని యిప్పుటికి 3 సం॥లయినది. ఈ 3 సం॥ల కట్టడమునకు క్రింద కనుకరచివరిభాగముగా అభివృద్ధి కలిగినది. పెద్ద ఆసుపత్రి యావత్తు క్రొత్తగా రంగు, వార్మిను చేయడమైనది. సాత ఆపరేషన్ గది యిప్పుడు ప్రైవేటు వార్డుగా మార్చబడినది. పేడమొడి గదులు యిదివరకువున్న కిసెంటువుదీసి మార్చులను వెంట అతో ఆమర్చబడినవి. కిల్లలగదులకు రంగు, వార్మినుపని జరిగినది. శ్రీ రాజా మనగాల జమీందారుగారు పిల్లల గదులలోని శాశ్వరాదు ఉండరీయించి మార్చులను వెంటలు చేయించి వర్షును హోమును గుర్తుమును కొట్టించి వార్మిను చేసి రంగు చేయించడమును ముగిసి కామలకు సెప్టిక్ ట్యాంకు సిస్టము యేర్పరచడమైనది. వంటగదులు, యితర సామానకరైరా గదులు తయారైనవి. వార్డుయాలకు గదులు పూర్తి అయినవి. సదరు పనులకు గాను రూ. 10,000లకు వైగా ఖర్చు అయినది.

ఈ వైద్యశాలకు యెక్కువ వెంకటము చేయబడినది. యేదనగా కాన్పుల శస్త్రములకు కట్టబడిన బిల్డింగు. ఇందులో ఆపరేషన్ గది కాన్పులకు గదులు ప్రత్యేకముగా వున్నవి. దీనికి సంబంధించిన రెండవంట్లు లగ్జరీలకు ఉన్నది వీటికి గాను రూ. 40,000ల ఖర్చు అయినది.

గతించిన మూడు సంవత్సరములలో 25,685 రోగులు చిన్న ఆసుపత్రిలోను, 2,818 లు పెద్ద ఆసుపత్రిలోను మాడబడిరి. సరాసరి సంవత్సరములకు ఖర్చు 18,816-2-8 రూపాయలు అయినవి. అనగా మూడు సంవత్సరములకు రూ. 1,08,540లు ఆసుపత్రి ఖర్చులకు వాడబడినవి.

మొత్తము శ్రీ రాజా యం. భుజంగరావుబహదరుగారి ఔదార్యభావములకుగానె చిన్న మూర్తావుగాని సుకృతము ఇంకా కొన్ని గదులు వెంకటముచేసి 25 కుటుంబములకును ఉండుట కనుకలముగా చేసినారు.

గ్రామముగా ముగియబడిన మొట్టమొదటివలె సేవల గ్రామముందు ఒక చిన్న ఆసుపత్రి ప్రారంభించుట అవకాశము కలిగినది. గానమునకు రెండువర్షములు ఒక వైద్యశాలను, ఒక కుటుంబ వైద్యశాలను

ఆసుపత్రిలో విశేషముగానున్న గ్రామ్యయేటు వర్షము, విద్యార్థి వర్షముగాను ముగ్గురు వైద్యరాంధ్రుల ఇద్దరు ఆసుపత్రికి వచ్చి సర్జరీలు చేశారు. 100 మంది రోగులు ఉండుటకు వసతి ఉన్నది.

కాన్పులకు పడచిన 3 సం॥ల చాలా హెచ్చినది. క్రొత్త ఆపరేషన్ గది ప్రారంభించినది లూ. మిషన్ శస్త్రముల పనిము హెచ్చినది. యిప్పుడు వైద్యరాంధ్ర కాలపరిమితిని బట్టి పని జరుగుచున్నది.

బిల్డింగులకేమి, దినఖర్చులకేమి యింకా కావలసిన సామానాలకేమి చాలాద్రవ్యము ఖర్చు పెట్టినప్పటికి 3 సం॥లండి లోకులను సామ్యుకొరకు విజ్ఞాపకముచేసి యింకా చేశారు.

మార్చి 28 వ తేదీకు గురువారము ఆసుపత్రి చందా దినము గనుక శ్రీలక్ష్మకొరకు యేర్పరచిన వైద్యశాలను గురించి ఈరోజు జ్ఞాపకము నందుకొంచురని మనస్సేహితులందరినుంచి చేసికొనుచున్నాము. సదరు ఆసుపత్రివలన అన్ని మతములవారు అనగా యూరోపియనులు, అంగ్లో ఇండియనులు, క్రైస్తవులు, హిందువులు, మహమ్మదీయులు ఉపకారమును పొందిగనుక అన్ని మతములవారిని మంచి నమ్రతతో విజ్ఞాపన చేయుచున్నాము ఆ రోజున అన్ని తెగలవారును అన్ని గదులు వచ్చిమావరమృకు. ప్రస్తుత యుద్ధమువలన అందరికి కష్టముగానుండి యింకావచ్చునుగాని ఆసుపత్రి విషయముగా కాదు. మందుధరణ చాలా హెచ్చినది. కొన్ని మందులు బొత్తిగా కొనలేనంత ధరలు హెచ్చినవి గనుక ఖర్చులుమాడ హెచ్చుచున్నవి.

మిమ్ములను చందాయుక్తులని కోరుట తేలికకగా క్రొత్త కాన్పుల గదులకు కావలసిన కృతసహకరణములకే, ఒక స్నేహితుడు రూ 1500 బహులుగా యిచ్చినందున కావలసిన సాయము అమర్చడమైనదిగాని ఆపృ తీర్చులనివున్నది. యూరోజు మొరందన సహాయముచేసే ద్రవ్యము యావత్తు సదరు వాకి తీర్చులందులకు వినియోగించెదము. ఈ రోజు తయారైన ఆసుపత్రి తెరువబడి నుండును. మాడగోసవారందరు వచ్చిమాటి ఆనందించుకోరెదము. ముద్రాను రాజధాని యంతయు తిరిగివచ్చిటికి మికండ్లయెడకు వున్న యింతగొప్ప దిన్ని యింతవాగా నిర్దేశించబడింది. ఆయన ఆసుపత్రి మరి యెచ్చుటకు కావరాదు. చూడదముం తనుసేతుకొరకు తమ బాధ్యతను దాగ్గా సహాయపడుతుంది కోరుచున్నాము.

ఆన యస్. కుగ్గరు.

ఎలియసోరు బి. వుల్పు.

పి. పారు.

వైద్యరాంధ్రు.

స్థానిక వార్తలు

కాలమానస్థితి:—నిన్నటి దివ్యున అధికావృతము 91 కి దిగియు. అధమావృతము 72.5 కి దిగియు.

దీప్తముల వెలిగించు కాలము:— 21 - 22 వ తేదీలను సాయంకాలము 5-49 నిమిషములకు దీప్తములు వెలిగించబడును.

ఒక సనరణ:—నిన్నటి దివ్యునికలో గవర్నరు గారు పొగోలుపురమునకు బోవుట అనుష్ఠించిన క్రమము బడిన వానియందు “వారితండి” కొప్పురపు రామరావుగారు” అనువాని “కొప్పురపు నరసింహరావుగారు” అని సవరించు కొనవలెను.

బాలీయనిధి కర్మశామిక సంఘము:—ఈనెల 22-వ తేదీ సాయంకాలము 5-30 గంటలకు మహాజన సభామందిరములో కీర్తికేసులగు దివాకరబహదూర్ ఎమ్. ఆదివారాయణ అయ్యగారి ముఖమునుగూర్చి విచారమును తెలుపుటకు నొకసభ జరుగబడును.

పోర్టుసెంటు బారి గజెటు. అనంతపురము జిల్లా, పెనకొండ సబ్బు డివిజను పోలీసు అసిస్టెంటు మాఫ్రండ్లెటు, రాబ్బు ప్రైవేట్ మిల్లులవారిని సేలము జిల్లా హోమారు సబ్బు డివిజనుకు బదలాయించిరి.

సెలూరుజిల్లా పోలీసు డిప్టీ మాఫ్రండ్లెటును, పోలీసు మాఫ్రండ్లెటుకు పెర్మనటు అసిస్టెంటును వగు, కోడూరు చంద్రకేళురము పంతులుగారిని అనంతపురము జిల్లాలోని పెనకొండ సబ్బు డివిజనుకు బదలాయించిరి.

మంభకోణము కృష్ణానాదాయాగారిని బందనకు ప్రత్యేక వ్యాయవాది కారిగా మరల నియమించిరి.

రెడ్లము వెంకట కృష్ణారావు నాయకుగారిని విశాఖ పట్టణమునందు ప్రత్యేక వ్యాయాధికారిగా నియమించిరి. రెండవ తరగతి అధికార మొసంగిరి.

విశాఖ పట్టణమునందు ప్రత్యేక వ్యాయాధికారిగా నున్న వి. సవ్యాసయ్య తెట్టిగారు పనికి రాదీనామా. యిచ్చుటచే దొరతనమువారు ఆయన కిచ్చిన యధికారమును రద్దుచేశిరి.

విశాఖ పట్టణములో స్థాపించబడిన టెంకరి సభార్థి నేటు జడ్జికోర్టును 1916 సం॥ ఏప్రిలు మొదటి తేదీ నుండి మరియొక వందత్యరమువరకు నుండుటకు తీర్మానించబడినది.

బజారు ధరలు

చెన్నపురి

మార్చి 21-వ తేది.

	రూ. అ.
బియ్యము క్రొత్తది	6-14-0
డిటా సాతని 29 ప.	7-2 0
జొన్నలు 24½ ప.	8-8-0
ధనియాలు బారన 1-కి	70-8-0
నెయ్యి మణుగు 1-కి	15-0
మిర్చి క్రొత్తది బారన 1-కి	80-8-0
డిటా సాతని	76-0
పొగాకు	150-0
దూది క్రొత్తది మార్చి, వాయిదా	142-0
కందులు బస్తా	10-8-0
సువ్వులు 14 ప.	8-8
ఉలవలు ప. 48బ 1-కి	5-8-0
లింపెండు బారన 1-కి	35-0-0
పసుపు బా.	45-8-0
చక్కెర మ. 1-కి	8-15-0
బెల్లము „ 1-కి	2-4-0
కొబ్బరి మ. 1-కి	5-8-0
పొకలు మ. 1-కి	18-0-0
ఉప్పు బస్తా 46 3-8-0 3-12-0 చిల్లరకు ప 1-కి	0-1-0
వోళ్లు పా 1-కి	1-8-0; 1-0-0; 0-14-0; తెలు
నీలిమంచు మ 1-కి	105-0-0
సవరము 1-కి	15-8-0
డిటా	16-7-0
ఫ్రెంచికానులు	4-15-0
బంగారము	6-12-0
వెండి	75-0-0
గవర్న మెంటు పత్రములు	80-8-4

విరోధా మహా సంగ్రామము

వెర్దెను యుద్ధము : జర్జనుల నిరుత్సాహము

జర్జనుల నాకావిమాన స్థానములపైని బాంబులను వేయుట

అధికమహాసభ - తదవకాశములు.

ఇంగ్లాండు

దోవరుయొద్ద జర్జనుల నాకావిమానములు.

లండను, మార్చి 19:— నేటి దినమున జర్జనుల నాకా విమానములు రెండు దోవరును గమింపించినవి. ప్రభుత్వవిమానము 1 గం. 57 నిమిషములకు వచ్చి నాకావిమానముపై బాంబులవేసి చావువచ్చు దశకు తీరిగి పురముపై ముఠొన్ని బాంబులను వేసింది. రెండవ యంత్రము 2 గంటల 2 నిమిషములకు వచ్చి నేటి దోవరును 2 గంటల 18 నిమిషములకు వచ్చి వెల్లె-బాంబులను వేసినది.

2 గంటల 10 నిమిషములకు మరి రెండు విమానములు రావచ్చునట్లుయొద్దవచ్చి బాంబులను వేసినవి పిమ్మట ఒక విమానము ఉత్తరమునకును, రెండవది కల్పియమునకును ఆంగ్ల విమానములచే వెంటపడి పారిపోయినవి. మార్చి టునద్ద నాకావిమానము వేయబడినట్లు తెలియజెప్పినది.

2 గం. 20 నిమిషములకు రెండవ విమానము వెల్లెగేటుపైని కానవచ్చినది. ఇదట బాంబులు వేయబడలేదు. ఆంగ్ల విమానములు కొన్ని కల్పి విమానము వెదురింప గాలిలోని కెగిసినవి.

ఇప్పటివరకు తెలియజెప్పిన సప్తములు:— 8 గంటల పురుషులు, 1 స్త్రీ, 5 గురు పిల్లలను చనిపోయిరి. 17 గురు పురుషులు, 5 గురు స్త్రీలు, 19 గురు పిల్లలను గాయపడిరి.

48 బాంబులు వేయబడినట్లు తెలియజెప్పినది. వీటిలో నొకటి రావచ్చునట్లుగానున్న కెగిరియను దైత్యులపై బడి సప్తముగావించెను. కొన్ని ఇంట్లు నూలినవి గాని ప్రజాసప్తము కలుగలేదు.

బోను అను వైమానికుడు చిన్నదగు విమానముతో జర్జనుల నాకా విమానమును 80 మైళ్ల దూరము వరకు వెంట దరిమెను. అంతరమున రెండు విమానములకు ఒక పావుగంట కాలము యుద్ధము జరిగింది. ఆంగ్ల వైమానికుడు తనయత్నమును మానుకొనలేని వచ్చెను. ఈతడు క్రిందకు దిగ వారంభించెను. కాని కల్పి విమానమున కింకను బలముగ సప్తమును కలిగించెను.

సర్ ప్రెయిర్ జేమ్సుగారు.

లండను, మార్చి 20:—వీరికాశాగ్రము కలుగుచున్నది.

జనరలుగల్లిగారు ఉద్యోగమునువదలుట.

లండనుమార్చి 17—జనరలు గల్లిగారు రుద్యోగమునకు రాజీనామా నివృత్తులకు ప్రభుత్వము వాళ్ళ్యము నొందలేదు. బహుశావారు కల్పముచేయుచుకొన కలసియుండును.

ఈజిప్టు

ఈజిప్టు రంగము.

లండను, మార్చి 19:—బాబా సుఫునువారిటుల క్రొకటింది. సోలమున వట్టుకొనవేసి పట్టు వదలుటను 25 మైళ్లదూరమున కల్పిపులకరియ నాక్రమించుటకు 14-వతేదీన సాయుధ విద్యుచ్ఛక్తి దళము వెనుమివెట్టడ క్రొవపుగాని నాకాకర్మముక్రింద పంపబడెను. దారిలో కల్పియముగ పారిపోవుచున్న వందలకొలది బెయ్యములు వారి కగుచుండి కాని వారు గురజగొనలేదు. కల్పికిరియ కనబడకనే కేటడకను తిప్పుగ కటకగెను. కల్పిపులకరిగిని 2 మరఫిరంగులను తీవ్రముగ నుపయోగించిగాని బండ్లు 400 గజముల దూరమున నుండగనే ఫిరంగులను ధ్వంసముచేసెను. పిమ్మట బండ్లు మహాశక్తమున కిరియను దొరబడెను. కల్పిపులు సలహాకలకును బరుగిడగ వదిమివేరకును బండ్లు వారిని తరిమెను కాని బండ్లు మంత్రియలకు చుమరు తగిపోవుచున్నట్లుతోచెను. బండ్లయొక్క నాగి మరల నొకచోచెరను. అప్పటికి కల్పిపుల ఫిరంగులన్నయిన అనగారి ఫిరంగులను 9 మరఫిరంగులను 21 విడినాకావిమానముల మందుగుండునుమాత్రమైరి. ధ్వంసమైన నాకల నావికులను కల్పిపులుబండిలనుచేసిరి. అట్టి 91 మందిబండిలను విడిపించితిమి

మాదిశమున 8 గురు వెల్లెయద్యోగులను 82 ఇతర తరమువారి యద్యోగులనుండిరి. మాలోనొక యద్యోగికి మాత్రము గ్వల్పుడుగాయము తగిలినది మరి ఏవ్వమును కలుగలేదు. కల్పిపులతో 60 మంది హతులైరి. ఈరితిగా నిపుణతతో నీ చిన్న దాడి యందు విజయము గడించితిమి. మారు వారములలో జనరలు వెయిటును గారిసేవ ఒక కల్పి సేనానిని కట్టుకొనెను. సహాయ సేనానలలో నగమవంతు హతులను కళంకదోలులైరి. మిగిలిన వారిని సరిహద్దుదాటిపోవునట్లు తరిమివారిఫిరంగులను మరఫిరంగులనుగూడ పూర్తిగ కళంకచుకొనిరి. ఈయుద్ధమున మా సేన 150 మైళ్లదూరమునకు వెల్లెను. స్నానస్థానములకు నీరులేనందున వదలుటకు చాలశ్రమ గలిగినదిగాని ఉత్సాహములకు ప్రయాసమును పడకుచేయక వారు పనిచేసిరి.

ప్రాన్సు

విమానములదాడి

లండను మార్చి 20:—నేడుదునుమున ఆంగ్లవరము వెల్లియించినాములు కలసి మొత్తము 80 విమానములను మరి 15 సాయుధవిమానములను గూడి బేలుజిలోని జర్జనుల నాకావిమానస్థానముమీదను అచటికి సమీపమునకున్న చుకాట వీలోని విమానకాలమీదను బాంబులను వదలినవి. వామామను విమానములు 200 పానుల బాంబులను తీసుకునివెల్లెను. విమానములు విస్తారముగ సప్తమును కలిగించినవి పిమ్మట పిమ్మట యును గురవీరముగ మరలివచ్చినవి. ఒక వెల్లియనుద్యోగికి మాత్ర ప్రబలముగ గాయములు తగిలినవి.

ఇటలీ సేనాని పారిసును వెల్లెట.

లండను మార్చి 20:—ఇటలీసేనాని జనరలు కడోర్నా గారు పారిసు నగరమునకు వచ్చినపుడును కడోర్నా గారును జాఫ్రెగారును వీధుల వెంట మోటారుబండిలో వెల్లెనపుడు ప్రజలతల్పిత్వాచుతో స్వాగత మొసంగిరి.

మరాఠువారి ప్రకటనము.

పారిసు మార్చి 20:—మెలను కోర్టుకు దక్షిణమున జర్జనులు తీవ్రముగ ఫిరంగులను గాల్పిరి. పిమ్మట పాయికరి గుట్టయొద్ద తలకడి పూర్తిగా నోడిపోయిరి. వాళ్ళయొద్దకు లైవెలి యొద్దను ఫిరంగులు కాల్పుబడినవి. తెల్లవారు బాంబున నాంబు గంటలకు మిత్రమండలి విమానములు బీబ్రికి మీద ఫిరంగులను వదలెను. ఆ విమానములలో మరాఠు వారిని 19 విమానములు. ఆనెండుకు కి మైళ్ల దూరమున నున్న చుకాటకే యందలి విమానములపైని బాంబులు వదలుటయెను.

వెర్దెను యుద్ధము.

పారిసు, మార్చి 20:—వెర్దెనుయొద్ద యుద్ధము ప్రారంభమైన 80 యావాలికి జర్జనుల యుత్సాహము నామాత్రమైవది. దీనివలన నటవారిసేన ఎంత హెచ్చుగ సప్తమైనదియు క్షుప్తమగుచున్నది.

రుష్యా

రిగా ముఖము.

లాహోరు మార్చి 20:—సి. మి. గెల్లెబువార్త—లండనుమార్చి 7:—రిగాపొలియమున తన వావికాదళమునుతోడు చేసికొని జర్జనులను వెల్లెదనున్నారనిరి కదా. వీరికంటె రుష్యావారే ముంతగ వారివైబడుచురని డెయిలీ న్యూసుకు వెల్లెగిగాను విశేషింపాయుచున్నాడు.

రుష్యావారు బ్రెవిబాండుపై బడుట!

లండనుమార్చి 17:—రుష్యావారు బ్రెవిబాండు చుట్టునున్న క్రికేతములమీద బడుచున్నారను. మూడువైపులనుండి వారు గొప్పవైద్యములనుకయోగింపుచున్నారను. నాలుగదికనుండి మాత్రమైనవైద్యముల రప్పించుచున్నారను అని డెలియనుచున్నదని రోము విశేషముకు డెయిలీ తెలిగిపునకు వాయుచున్నాడు.

జర్జుని

రీచ్ ప్లాన్ లో అల్లరి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ మార్చి 19:—జర్జునీ హోర్ లీవెట్టుగా రుద్రస్థానించిన తరువాత పూర్వ మెంటు లో నల్లరి బుట్టెను. తన వాంఛయొక్క మాట్లల సలహాతోకల్పిపుల ప్రిస్తుతమున నీ కార్యము జరుగుచున్నది. యోధులు కందకములలోనే గాక మన యందకిని సమాన కల్పిపులగు వారి మీదను పోరాడలేదు అని ఆయన చెప్పెను. కథలో చెప్పలేనంత గండకగోళము కలిగెను. హోర్ లీవెట్టును సభలోనుండి వెదల గొట్టిరి.

వాక్ బిల్లిట్టి యుద్యోగమును వదలుట.

జర్జునీయుల యభిప్రాయములు.

లండను మార్చి 19:—జర్జునీయులు ఫీలిగొల్పడద్దకు అను విడువబంధముకను నుపయోగించుటనే తటస్థజేయుటలో నున్న జర్జునీయుల యోధులను ఆయాజేతములవారు నభివరము కొనిదగ. ఇంతియగాక దక్షిణామెరికావారికిగూడ మనయందు కోపముకలుగునని ఆడ్డిరలు వాక్ బిల్లిట్టు గారు జర్జునీయుల కళివర్తిగారికి చెల్లిన అని హోర్ బాలిన్ గారు బ్రకటింపిరి. ఇంతియమున వాక్ బిల్లిట్టు గారు రుద్యోగమునకు రాజీనామా నిచ్చిరిని కల్పికలు వాయుచున్నవి. వారు రుద్యోగమును వదలుటవలన రిచ్చకలిగెననియు అవిషయమై సేనానియు జెప్పలేననియు కాంటు రివెల్టూ గారనిరి. ఇట్టితరుణమున నిది యెట్లు కలిగినదియు వాహాముగ జర్జుంప వీలులేకుండుటవలన నీవిషయము జర్జునీవర్తి యాదుర్దాను బొందెద రనుటకు సందియములేదని కలోకాగెట్టువాయుచున్నది. నీ రుద్యోగమును వదలుకొనుటవలన నీకవై జలంతర్దాములు బనిచేయవలెను పోవాలి. యుద్ధకార్యములను వర్తితయ యెట్లు సామాగ చేయగోరుట సప్తవాయకము అని హెచ్చరింపుచు నావలీక ప్రాయోచున్నది.

ఫిల్లి

రాజప్రతినిధిగారికివచ్చిన తంతివార్త

డిల్లి మార్చి 18:—నిన్నటిదినమున రాజప్రతినిధిగారికి ఇండియాకుంట్రిగారు ఇల్లు తంతివార్తనుపెను.

వెర్దెనుయొద్ద పరాసువారు జర్జునీయులను వెతుకకు దోలుచుండిరి. వెల్లికోర్టు క్షుమియగురంగములపై బలముగ ఫిరంగులగాల్పి 17వ తేదీ మధ్యాహ్నమున జర్జునీయులు మార్తొడుగుట్టును బలముగ వెనురించిరి. కాని ఎంతకయూనవడినను జర్జునీయు లొక యడుగుభాగమైనను ఆక్రమించుకొన జాలకపోవుటయొక్క బోయి కార్యోపై పునకు తేమిజేయబడిరి. ఫిరంగులయొక్కలములమున నట కధికముగ సప్తముల బడసిరి. దోవామాంటునకు కుడి ఎడమపార్శ్వములను వాళ్ళు గ్రామవరిసరమునను ఫిరంగియుద్ధములు జరిగినవి. వదా తియుద్ధములు జరుగలేదు. గాని ఈశ్రేణిమున సదయయండిన కల్పిపులెవలపై పరాసువారి ఫిరంగులు గురిచేయుటయెను. వోవరులో కొండల దిశవభాగమున సంకులకళిప్పి సమరము సంభవించెను. రంగమున: తరఫులములగునూడఫిరంగుల యుద్ధము జరిగినది. రీగాకు ఈకాన్యమున బహుమద్విషయకద్రబలమును కలిప్పి ద్వంద్వయుద్ధము జరిగెనని రిమ్యవారు తెలియజేసిరి.

కార్యోరంగమునైనను సాకామర్చికోవైనను కల్పిపులు మాట్టడినలుక వారినిదరిమిచేసితిమని ఇటలీవారు తెలియపరచిరి. ఆంగ్లేయులు స్థాల్లు నాక్రమించుకొనుటచే సయ్యదు అనామ్యుచు గారి కతిభవ భంగముకలిగినది. వారిసేన వరికరముల సన్నిటి నిడచివేసి పారిపోయెను.

ఫిల్లి మార్చి 19:—నిన్నటిదినమున రాజప్రతినిధిగారి కిల్లుతంతివార్త యంపబడెను:—వెర్దెనుయొద్ద పరాసుసేనాని జర్జునీయులను వెతుకకు దోలుచున్నది. మ్యూనునడికి కల్పిపు భాగమున అప్పుడప్పుడు ఫిరంగులు కాల్పుబడినవి. 16వ తేదీన ఓడింపబడిన తరువాత కల్పిపులు హెచ్చుస్థానముపై మరి మాట్టడి యొక్కలేదు మ్యూనునడికికూర్పున 18వతేదీ సాయంకాలమున ఫిరంగులు కాల్పుబడెను. రాత్రియందు వాళ్ళు గాయము దగ్గములపై వెల్లెముట్టుటలు కల్పిపులచే జరుపబడెను. గ్రామముపై రెండుమాట్టడులు దగ్గమున్న పార్శ్వములపై రెండు మాట్టడులును జరుపబడెను గ్రామమునకు ఆగ్నేయభాగముకుదిని మాట్టడింపబడెను. మరఫిరంగులమున్న గువాచిచే నీమాట్టడులన్నయూ లొలగగొట్టబడినవి. ఎయినికు తరమున బోయి డిల్ల్యుట్టిను వరిసరమునందు నొకస్థానముపై కల్పిపులు మాట్టడినవి. వెతుకకు తరిమి చేయుటయెను.

ఎక్వరమునకు కల్పిపులనున్న వజ్రభూమును రుష్యా వారాక్రమించుకొనిరి.

లాను, ఇప్రెనులయొద్ద ఫిరంగిదళ యుద్ధము జరిగినవరి ఆంగ్లేయులు తెలియజేసిరి విసాంజోరంగమున ఇ. కె. లెగల వారి ఫిరంగిదళములను మురుగ వర్షించెనని ఇల్లాఖియను చెప్పిరి.

THE GREAT WAR.

Verdun Battle: Fragmentary German Attempts.

INDIAN ECONOMIC COMMISSION: ITS SCOPE.

German Seaplane Station Attacked: Considerable Damage Done.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

German Seaplane Station Attacked. Considerable Damage Done.

LONDON, March 20. The Admiralty announces that early this morning a combined force of approximately 50 British, French and Belgian aeroplanes accompanied by 15 fighting machines attacked a German seaplane station at Zeebrugge and the Aerodrome at Houttave near Zeebrugge. Considerable damage appears to have been done. The machines on an average carried two hundred pounds of bombs. All returned safely. One Belgian Officer was seriously wounded.

Air Raid on Zeebrugge.

The Paris Communique says that an allied air raid on Zeebrugge took place at four in the morning and 19 French aeroplanes took part. The aviation ground was attacked at Houttave 6 miles east of Ostend.

Sir Starr Jameson is progressing satisfactorily.

France.

Sporadic Attacks: Great German Losses.

PARIS.—A semi-official announcement says that by the thirteenth day of the battle of Verdun, German attempts have become fragmentary and sporadic indicating how keenly the Germans have felt recent losses.

LONDON, March 20.

PARIS.—The communique says:—The Germans delivered rather a violent bombardment southward of Malancourt and then after artillery preparation made a small attack on Poivre Hill which completely failed. There was intermittent bombardment at Vaux and lively cannonade at Eparges.

Great Ovation to Italian C-in-C.

LONDON, March 20.

General Cadorna, Italian Commander-in-Chief, was given a great ovation on arriving in Paris and the ovation was renewed when Generals Cadorna and Joffre motored through the streets.

General Gallieni's Resignation.

LAHORE, March 20.

LONDON, March 19th.—General Gallieni's resignation has not surprised Paris. An operation will probably be necessary.

Russia.

German Offensive in Riga Region.

LAHORE, March 20.

LONDON, March 19th.—The "Daily News" Petrograd correspondent hints that Germany's contemplated offensive in the Riga region, aided by the fleet, may possibly be forestalled in an unexpected manner by the Russians. ("C. and M. Gazette.")

The Russians at Trebizond.

LAHORE, March 20.

LONDON, March 19th.—The "Daily Telegraph's" Rome correspondent learns from a diplomatic source that the Russians are attacking the environs of Trebizond with large forces on three sides and landing reinforcements a few miles eastward. ("C. and M. Gazette.")

Turkey.

A Turkish Peace Mission.

LAHORE, March 20.

LONDON, March 19th.—According to the "Idea Nazionale," Naby Bay, formerly the Turkish Ambassador at Rome, has been entrusted with a special mission concerning a separate peace. ("C. and M. Gazette.")

Germany.

Disorder in the Reichstag. Socialists and Soldiers.

LONDON, March 20.

AMSTERDAM.—There was great disorder in the Prussian Diet as the result of a speech by Herr Liebknecht, in which he declared that the present was aimed at thwarting the liberation of the workers. He said that soldiers ought to fight not only in the trenches, but against the common enemy. There was a terrific commotion, and Herr Liebknecht was ejected.

German Views on Admiral Tirpitz's Resignation.

LONDON, March 20.

The German papers freely discuss the resignation of Admiral Von Tirpitz which they ascribe to Herr Bailial declaring that Admiral Von Tirpitz warned the Kaiser

that a continuance of frightfulness would mean the seizure of all German vessels in neutral ports, and finally alienate South America. Count Reventlow admits that the resignation is so staggering that he is unable to discuss it. The semi-official "Cologne Gazette" admits that it is difficult for the Germans not to be anxious in this serious crisis since its origin cannot be publicly discussed. The paper declares that the idea that the resignation means cessation of submarine warfare is quite unfounded, and concludes with a warning against the evils resulting from public opinion trying to influence military operations. ("C. and M. Gazette.")

United States.

Villa Trapped.

LONDON, March 20.

EL PASO.—A wireless message says that General Villa has been trapped at Badricora Lake. Everything depends on General Carranza holding his end.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi.

The Departing Viceroy.

DELHI, March 20.

As now arranged, H. E. the Viceroy will leave Delhi on Friday afternoon, the 31st March, and there will be a gathering at the Viceregal Lodge to bid farewell to his Excellency at 5-15 P.M. Before he starts, the usual guards of honour will be furnished. His Excellency's arrival at Bombay on the morning of the 2nd April will be private. The party accompanying His Excellency will comprise of the Hon'ble Diamond Hardinge, Sir James DuBoulay, Lt.-Col. Maxwell and Captains Brown and the Hon'ble A. Hardinge.

Calcutta.

Economic Survey of India.

The Names of the three Indians Appointed.

CALCUTTA, March 21. With reference to the "Times" announcement of a commission to survey the economic resources and industrial possibilities of India with special view to the conditions after the war, it is generally believed in Calcutta that the Bengali Business man referred to is Sir R. N. Mukherjee, senior partner of Messrs Martin and Co, the Parsee manufacturer and capitalist is believed to be Sir Dorab Tata whose presidential speech at the industrial Conference in Bombay in last December created so much interest, the Mahomedan member well-known for his business capacity is considered to be Sir Fazulbhoy Currimbhoy. It is believed here that representation of European industries and commerce in India has not been secured or if European merchants have been selected they are not Calcutta men. Proceedings of the Commission will, it is obvious, take place in India.

Released by Magistrate but Interned Under Defence Act.

CALCUTTA, March 20.

Yesterday the District Magistrate of Alipore discharged some twelve young Bengali anarchists who had been arrested in connection with the recent house searches in a village near Calcutta. Shortly, after their release they were rearrested, it is said, under the defence of India Act and will be interned.

Eight More Dacoities.

Eight more dacoities were reported to the Police last week, three in Bankura, two in Midnapore and one each in Hugli, Howrah, and Nadia.

Punjab.

Six Graduates Take the Vow To Serve the Arya Samaj.

LAHORE, March 20.

The Convocation of the Gurukula at Hardwar was held on Saturday at Kangri. Hardwar, Eleven new graduates were turned out this year of whom six took the vow to serve the Arya Samaj. One graduate is going to Mauritius Island to preach vedic Dharma. Lala Munshiram officiated as Acharya at the Convocation. Mr. Chausi would preside at the Depressed Classes Conference in connection with the Gurukula celebration.

Interned Men Released.

LAHORE, March 20.

The "Bulletin" reports that on the recommendation of Mr. Asghar Ali, Deputy Commissioner, Ludhiana,

Mathradas and Dawrkadas of Savewal, late employees in the Ugando Railway, who were interned under the Defence of India Act have been released.

Villagers Surround Dacoits, Their Heroism Praised.

LAHORE, March 21.

A Press communique says:—The Lieutenant-Governor has learnt with great pleasure of another very signal instance of fine spirit displayed by the villagers in coming to the aid of the Hindu victims of dacoits.

On the evening of the 11th February 1916 a gang of dacoits entered the house of one Bira Mall, a shop-keeper, in the small village of Jaffar, some seven miles from Fattengang in the Attock district. The shop-keeper's daughter succeeded while the attention of the dacoits was engaged in trying to discover the valuables in the house in escaping into the street and raising an alarm. The villagers promptly came to the rescue. The first to reach the spot was killed outright and the next two suffered a severe beating. By this time, however, the dacoits were practically surrounded and took to flight pursued by the whole villagers. Eventually one of the dacoits was wounded and three others were captured, and as a result of the subsequent efforts of the Police only one member of the gang remains now at large. The villagers' conduct is particularly deserving of praise in as much as the dacoits were armed with swords and spears and had at least two revolvers with them. Both the community and the individuals will receive suitable rewards.

Bombay.

Sir Dinshaw Petit.

Elected to the Bombay Council.

BOMBAY, March 20.

The millowners of Bombay and Ahmedabad have the right under the reform scheme of alternatively returning a member to the Bombay Legislative Council. This year it is the turn of the Bombay Mill-owners to send a representative and to-day was fixed for ballot. The election was uncontested and Sir Dinshaw Petit was the only candidate for the honour. At one time it was anticipated that the seat would be contested by another candidate but owing to the intervention of mutual friends no opposition was forthcoming and Sir Dinshaw's name will be duly recommended to the Government by the Mill-owners. Sir Dinshaw is the grandson of the first Baronet. The name of his family has long intimately been connected with the mill industry in the city. Sir Dinshaw is the agent of several mills in the city. He is the ex-chairman of the Bombay Millowners Association.

A Charge of Defamation. Against the Editor of "Kesari".

POONA, March 20.

A charge of defamation arising out of a letter published in a Marathi weekly paper called the "Kesari" has been filed in the Court of the City Magistrate by Mr. A. Thomas, retired Engineer P. W. D., against Mr. N. C. Kelkar, Editor, and one Mahadeo Govind Abhayankar, his correspondent. Mr. Thomas complains that in the issue of the "Kesari" of the 22nd February there appeared a letter written by defendant No. 2, in which the complainant was described as a missionary and said to have been guilty of certain transgressions against the Irrigation Act in connection with the cultivation of his fields at Loni, all of which Mr. Thomas denies. These allegations, he moreover states, have estranged his Hindu neighbours from him. The defendants' replies to the allegation have to be put in by the 1st April.

Who is Who?

Sir Marshall Reid.

BOMBAY, March 20.

Sir Marshall Reid whose appointment in the India Council is announced to-day is well known in Bombay as the Managing Director of the Bombay Company, Ltd. He was also the Chairman of the Bombay Chamber of Commerce in 1914. He was one of the directors of the Bombay Bank and represented the Chamber of Commerce at the local Legislative Council and also at the Imperial Legislative Council in succession to Sir Charles Armstrong. The important appointment of the financial adviser to the Secretary of State is one invariably filled by a member of some of the well-known financial houses in the United Kingdom. This is perhaps the first occasion when any one out of that circle has been called upon to fill this place. Sir Marshall Reid was created a C. I. E. in 1902 and his name appeared among the Knights on the 1st January 1916. Sir Marshall Reid retired from business last year.

Mr. Curtis Appointed. Executive Councillor.

BOMBAY, March 20.

His Majesty the King Emperor has approved the appointment of the Hon'ble Mr. C. S. Curtis C. S. I., I.C.S. to be a member of the Executive Council of the Government of Bombay in succession to the Hon'ble Mr. W. D. Sheppard, C. I. E., I. C. S., appointed to the India Council.

SHORT NEWS.

The P. and O. Steamer "Caledonia" with the Indian mails and about 230 passengers left the Bombay Harbour to-day at 1 P. M. for London.

THE P. and O. Company's steamer "Arabia" with the outward mails of the 2nd instant, passed Suez in the afternoon of Thursday, the 16th instant.

The Lieutenant-Governor paid a visit to the new Salvation Army silk camp at Changa Manga on Sunday. Mr. Booth Tucker read an address of welcome in which he set forth a history of the project. His Honour gave an encouraging reply in which he expressed his great interest in the Salvation Army's report to develop the silk industry.

IMPERIAL LEGISLATIVE COUNCIL.

Indentured Labour Resolution: Eventual Abolition Accepted.

THE VICEROY'S MOST SYMPATHETIC SPEECH.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

Government and Indentured Labour.

Pandit M. M. Malaviya's Resolution.

DELHI, March 20.

Pandit Madan Mohan Malaviya moved a resolution urging that early steps be taken for the abolition of the system of Indian indentured labour.

The Hon'ble Pandit Madan Malaviya, in speaking on the motion—"That this Council recommends to the Governor-General-in-Council that early steps be taken for the abolition of the system of Indian indentured labour," said that this system of labour had been in existence for nearly 80 years. Consequent on the abolition of slavery in 1834 the Colonials suffered heavy loss. Hence they resorted to the labour market of India, their main aim being to get enough labour to do as much work as possible under conditions as good as possible to the capitalists. The nature of the abuse that these conditions gave rise to led to an Act being passed by Lord Ripon in 1883 which enforced prompt and careful supervision over the labourers before reaching the Colonies, but it also served to make the recruiting conditions much easier. The laws were also consolidated in 1908, but it was a pity that the Government were not perturbed by the thought of the conditions under which the coolies were suffering. They trusted too much to the Colonial Governments to look after the labourers. The public remained ignorant till Mr. Gandhi exposed the undesirable laws under which they were suffering, and their indignation was roused by the anti-Indian policy of the Transvaal Government. Indentured labour was prohibited in consequence, as a prudential measure, in the case of Natal. Two years later Mr. Gokhale moved that immediate steps be taken for its total abolition, but this Council had unfortunately thrown his resolution out. Latterly a Committee was appointed to enquire into the system, but underestimated the difficulties and even seemed to go so far as to apologise for them. What then was this system by which simple men were inveigled to go into a foreign country and work there? They had to work under men whom they could not choose, under conditions which they had no voice in shaping, and they were not informed that they would be punished penalty even for trivial faults. Though called a contract it was not one that ought to be honoured by that name. The position of the labourers was one of helplessness. Referring to the injurious ways in which the system affected the coolies, he said that the law of 1883 indeed safeguarded them from many evils, but they had also unhappily made the conditions of recruitment easier. It was maintained in this Council, when Lord Ripon was Viceroy, that the nature of agreement must be explained to the coolies. This was accepted by the Council, but even now the conditions were not fully explained, as fully, that is, as they ought to be. The real conditions of life they would have to lead, even often relinquishing caste and religious scruples, were not explained, nor were they enlightened on the real conditions under which they would have to work. Some were even asked to do butcher's work, for their work was out of the items of domestic service, nor was the nature of the penalties they would have to undergo made plain to them. And to show the real state Pandit Malaviya referred to a coolie who, owing to some default or another was imprisoned in the aggregate for 692 days. Turning to the men who were entrusted with this recruitment, he said that they were mostly a very low class of men, who would not deem it wrong to practise fraud and be as unscrupulous as the occasion demanded. They mostly came in the guise of a helper in pilgrim centres or station platforms, and then by deception drew these unfortunate men and women to the labour depots. Again, these depots could not be freely entered by the public in search of their lost men and women, and even when these latter were brought before the Magistrate it was after a good deal of tutoring, combined with terrorising, and it was, therefore, not unnatural that the public often failed to disillusionize the men. Even the District Magistrate had not a voice in the selection of these recruiters. The money they got from their vile occupation was so great that it often proved an incentive to deceit and fraud. Again, the conditions under which the labourers lived when on board the steamer were not good. There was not sufficient care for the modesty of women, and all caste and religious rules were being broken through, and it was no wonder that many committed suicide or else threw themselves into the Hoogleh. In the colonies things were not more happy. They had to work from seven to nine hours. Hard as this was in the case of men, it was harder still in the case of women, who had to work inside their homes and look after the sons and daughters in addition. Mr. Malaviya also referred in this connection to the whipping of a woman by an overseer for no other fault than that of taking with her her sick child. Mr. Malaviya then went into the statistics relating to the wages and said that financially they were not in a very good condition. There was, in fact, but a very narrow margin between the wages gained and the amount required to be spent. But the cruellest part of the story was that relating to the number of prosecutions people were subjected to—penalties not only for desertions and criminal conduct, but also even for insulting words and gestures. The fact was that too much power was placed in the hands of the overseers, swollen with pride. Nor were the conditions of justice favourable to these wretched men. A very degrading feature of the whole story was the immorality prevailing among these labourers, a factor to be reckoned with when explaining suicides. It was a most outrageous system in which the sacredness of the marriage tie was cast to the winds, and women were exchanged as if they were a thing of no account. Such was the record of shame and crime

Could any amount of wealth that might follow from it compensate for the sad degradation? We have had enough of commissions, of deputations, of laws, but all these have had no effect, nor would they have now. This was no time for tinkering remedial measures. Whenever they were tried they had failed, and we would not be more successful now. Humanitarian and political considerations demand total abolition, and the former more so than the latter. We should not deny to our labourers their birth-right as human beings. The British Government had abolished the slave trade at an immense pecuniary loss to itself. The Indian Government, to save the Chinese, had foregone their opium revenue. Would it be too much to expect them to do this piece of justice to our own men?

H. E. The Viceroy's Speech

The following is H. E. the Viceroy's speech in the Imperial Council:—

We have listened with interest to the speech of the Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya, which has been given with great clearness and moderation, and I rise at this early stage in the debate in order that the Council may know at once that the Government propose to accept this resolution. I and my Government have, in fact, already taken the first step towards the abolition of the system of Indian indentured labour which the Resolution recommends. In the autumn of last year the Government of India addressed the Secretary of State reviewing the whole position in the light of the information contained in Messrs. Macneil and Chimminal's report, and especially bringing to his notice the feeling against the system which has intensified year by year in this country. We informed him that, in our opinion, the moment had come to urge His Majesty's Government to assent to the total abolition of the system in the four British Colonies where it still prevails, and in Surinam. We could well understand that His Majesty's Government, with their pre-occupations during the course of the war, might prefer to postpone the final settlement of the question till after the conclusion of peace, but we felt that this was no reason why we should not place our views before them on the main issue of the continuance of the system together with some preliminary suggestions for the solution of the problem of what the future should be under which recruitment and emigration should be permitted. The Secretary of State has informed us in reply that he is entirely prepared to accept the policy of eventual abolition advocated by us, and we have his full authority to accept this resolution on behalf of His Majesty's Government. He has asked us, however, to make it clear that the existing system of recruiting must be maintained until new conditions, under which labour should be permitted to proceed to the Colonies, should have been worked out in conjunction with the Colonial Office and the Crown Colonies concerned, until proper safeguards in the Colonies should have been provided, and until they should have had reasonable time to adjust themselves to the change, a period which must necessarily depend on circumstances and on conditions imperfectly known at present. I am confident that everyone will agree that, as the policy of the abolition of this system has now been definitely accepted and will be carried out, India can afford to accept this in a reasonable and generous spirit, recognising that the change should be effected with due regard to the existing interests, especially to those important industries in the Colonies which have been built up on Indian labour and on which the prosperity of some of the Colonies largely depends. There is another reason why this measure of delay need not cause anxiety. Marked improvements have already been made in the treatment of indentured labourers, and others are now in process of realisation. The Government of Fiji passed in 1913 a legislation substituting fines for imprisonment in the case of all ordinary offences against the labour law and has now passed an Ordinance completely eliminating imprisonment for purely labour offences. An Indian Settlement Trust is being established in the same colony to acquire and administer lands for Indian time-expired labourers, and the Colonial Sugar Refining Co., the principal concern which employs labour in the Island, has guaranteed the advance of the necessary sums financing this undertaking up to £100,000. Similarly the Government of Trinidad has submitted to the Colonial Office and obtained the approval of a draft ordinance abolishing all imprisonment for labour offences. The Government of India also learn that the Secretary of State for the Colonies proposes to inform Jamaica and British Guiana, and also, in order to avoid all possibility of misconception, Fiji and Trinidad, that the power of imprisonment for labour offences must be completely eliminated from their respective labour ordinances before the end of the present year. There is therefore, the less degree of urgency, so far as the immediate interests of the coolies are concerned, and having the pledge of the British Government for the abolition of the indentured system, India can freely accept the condition that due time should be allowed for other arrangements to be made, before the present system disappears for ever. For that matter the delay is also necessary in Indian interests. Some of the worst evils associated with indentured labour, for instance the morally undesirable features of coolie life in the colonies, cannot be attributed wholly or even mainly to the indenture, and might be found in much the same degree under a system of free emigration. Merely to abolish indentured emigration—a course which implies the refusal to allow any emigrant to leave the country under a contract—would only bring another set of evils in its stead. It would mean that recruiters would induce coolies to go without any agreement, but by the grant of an order

TELEGRAMS.

by fraud, while the Government of India would have greatly weakened their power of interference. Consequently, an alternative plan for controlling the conditions of recruitment and emigration has to be worked out, and this must of necessity take some little time, but this need not in any way detract from the sense of gladness with which Indians of all classes will learn that the indentured system is now doomed. It is a source of great satisfaction to me that I am able to make this announcement in the Council to-day. I have always felt an irreconcilable prejudice against the system of indentured emigration from India to the British colonies, and as the Council is aware, one of the earliest acts of my administration, and one which gave me profound pleasure was the prohibition of such emigration to Natal. This narrowed the field of the problem, since the exclusion of Natal left indentured emigration open only to a small number of British Crown colonies and to Surinam. In 1910 emigration to Mauritius was also prohibited, and though the Government of India have subsequently been approached with a view to its resumption we declined to consider the proposal. In this way considerable progress was made towards the abolition of the system which was thus left in force only in respect of emigration to the four British colonies of Jamaica, Trinidad, British Guiana and Fiji and to the Dutch Colony of Surinam. My Government then passed the whole question under review in connection with the report of a Committee appointed by the then Secretary of State for the Colonies, to consider the general question of emigration from India to the Crown colonies, including the question of the general advantages to be reaped by India herself and by the particular colonies concerned. The Committee was presided over by a distinguished ex-member of the Home Civil Service and contained two gentlemen who had served in India, and one member now in the Indian Civil Service, who had had special experience of the recruiting districts of the United Provinces. There was no reason to suppose that the Committee did not conduct their enquiry with due care and impartiality. The whole trend of their report was to show that the system afforded so much economic and material benefit to the colonies that it ought to be maintained in their interest, and when that late distinguished member of our body Mr. Gokhale raised the question four years ago it was on these grounds, based on the data supplied by the Committee's report that my Government were unable to accept his motion that steps should immediately be taken for the total abolition of the system. But, though we did not accept his motion, I was greatly impressed, as no one could fail to have been, by the intensity of the feeling against indentured emigration which the debate revealed in this Council. Shortly afterwards also facts came to my notice which caused me to think that the examination of the question by the Colonial Emigration Committee had not been sufficiently thorough, and I decided to send a special deputation to examine the question anew on the spot in each of the colonies concerned and in Surinam. I selected for this mission a member of the Indian Civil Service and an Indian gentleman chosen from the United Provinces, the province from which so many emigrants are drawn, and I confess I hoped that their investigations would prove the deathblow of the system. In one sense, as I shall shortly explain, it has done so, but not in the immediate and decisive manner which I had hoped and expected. It must be admitted that the first impression produced on reading Mr. Macneil and Mr. Chimminal's report is that the evils of the system are not so serious as has some times been alleged, and in fact the authors of the report have recorded their opinion that the advantages of the system as a whole outweigh its disadvantages, though they by no means ignore certain undesirable features, which they wish to see removed. But, in spite of their failure to condemn the system root and branch, a detailed examination of their report has furnished material which forms an overwhelmingly strong indictment against the further continuance of indentured labour. It has brought to our notice damning facts which, so far as I am aware, had not been elicited by any previous enquiry and which I am sure have impressed His Majesty's Government, as they have impressed us with the necessity of the system being brought to an end. I will tell the Council briefly what these are.

From the purely material point of view the Government of India like many other people had in years gone by looked upon emigration to the colonies as according only to a limited extent, a means of relief for the congestion and poverty that unhappily prevail in the districts, whence the supplies of emigrating labour are mostly drawn. A good deal of detail was given in the report regarding the earning capacity of the coolies in the different colonies. The opportunity was taken when examining these figures, of comparing the wages which a coolie could earn in the different colonies with the wages which were being offered to the same class of men in the numerous parts of India, where there was a good demand for labour, of comparing not only the wages but the purchasing power of those wages. The elaborate details given in the report, brought out in very striking fashion the effect of high prices got from the labourer and his family, prices which prevailed in most of the labour colonies and the value of the cash earnings of the labourer and his family. I will not weary the Council with a mass of details. I may state that in the four British colonies of which I have been speaking the average adult labourer, provided that he spends little or nothing except on food and cloths, can save from under 1s to about 3s a week. I need hardly explain that as a matter of fact he never saves anything like as much as this, but that is after all a matter of human nature. Now I do not wish it to be understood that I am in any way accusing the colonial employers of paying unreasonably low wages nor do I wish to minimise the advantages and the prospects that lie before the coolie, who has worked through his term of indenture. The labourer, who works hard and lives thrifty and keeps himself out of trouble among the surroundings which as I shall explain presently are morally very undesirable, is usually in a very few years after the period of what we may call his economic probation able to find for himself a home and a piece of land or employment in one of the towns from which he can soon gain a very comfortable competence. This I am not denying, but you should also be aware that in the thousands of coolies who are sent to the colonies, only a small number are able to do this. The vast majority are left in a state of economic stagnation, and to place them in a

TELEGRAMS.

long period under conditions often of an undesirable and in some cases of a revolting nature, in order to achieve the desired end, when he can obtain in India the choice of either better paid labour, as for instance in the big jute areas of Eastern Bengal, or almost equally well paid labour with the prospect of obtaining in a very few years a home and a piece of land on the Assam tea gardens. It seems rather absurd to find a man going to Fiji for a wage of 26s a month where rice is selling at 2½ seers to the rupee, when he can readily earn 6 or 7s a week during the jute season in Eastern Bengal with rice selling at a third of the price prevailing in Fiji, with the additional advantage that he can, if he likes with far greater ease, take his family with him to add to his earnings, than in the case of the distant colonies. It is clear then that the cooly himself does not seem to gain very much by emigration. From the point of view of India as a whole it can hardly be seriously argued that indentured emigration to the Colonies is an important safety-valve for congested districts in India, seeing that the total emigration on indenture to the four tropical colonies during the year 1913 amounted only to a little over 7700 persons, whereas in the same year Madras alone sent 117,000 coolies to the Straits Settlements and 190,000 to Ceylon.

Disproportion in Sexes—A far Serious Aspect.

I now turn to a more important and far more unpleasant aspect of the case. It has very long been known and regretted that the sex proportion of the emigrants was unsatisfactory. This of course is not a matter which arises out of the question of indenture. What we are however, concerned with is the effect which this sex ratio has on the conditions, under which the indentured cooly has perforce to live during the period of indenture. Here the Government of India for the first time received full information of certain details, which showed that there must be something very wrong indeed with the conditions under which these men were living. The death rate among indentured coolies has been decidedly high in some colonies, but the Government of India had never before been able fully to examine the details regarding the share in this death rate attributable to suicides. The figures were truly startling. The average rate of suicides were per million of all ages 45 in Madras and 63 in the United Provinces. Suicides are especially frequent among persons of the usual age of the indentured labourers i.e. between the ages of 20 and 30, and we may make a liberal allowance in this respect, but in the colonies we find the following figures for suicides per million. British Guiana—Free population 52, Indentured 100; Trinidad—Free population 134, Indentured 400, Fiji—Free population 14, Indentured 926. I do not think that we have to seek very far for the cause of the state of things which these figures reveal. In a Parliamentary report for March 1914 the sex proportion among the average Indian population of the various colonies showed that in Trinidad and Tobago (Jamaica?) there were nearly twice as many males as females, in British Guiana there were about 26 percent more, while in Fiji there were nearly 2½ times as many males as females. As might be expected from these figures there is strong unofficial evidence to show that the sexual immorality prevailing among the coolies is appalling and that the domestic relations are largely in abeyance. Such sordid and miserable conditions may well predispose an unhappy man to suicide.

Prosecutions for Breaches of Civil Contract.

Again a necessary result of all systems of indentured labour is the enforcement in the courts of law of the breaches of its conditions. I will gladly admit that prosecutions have largely, in response to our repeated and earnest representations shown a considerable diminution, but even so the average percentage of prosecutions to indentured population during the recent years has been in Trinidad 23 per cent, in British Guiana 18 percent, in Jamaica 12 percent and in Fiji 13 percent. The same individual is not doubt often prosecuted more than once and we must make due allowance for this fact. But it is surely an inevitable deduction from the facts and figures I have just been placing before you that the ultimate force which drives to his death a cooly depressed by home sickness, jealousy, domestic unhappiness or any other cause, is the feeling of being bound to serve for a fixed period and amidst surroundings which it is out of his power to change. We may fully admit that the undesirable sex proportion may have more to do with this even than the system of indenture itself. This is a matter which in any case will have to be righted but at any rate we are at last in a position to free ourselves from the responsibilities of compelling the cooly to remain under these conditions without the power of being able to select the place in which and the master for whom he will work.

Not a Prejudiced View.

I do not wish it to be thought that I am taking a prejudiced view of the action of the Colonies in the matters that concern the physical well-being of the coolies. They have done their utmost. I have already told you of the action taken by the Colonial Government in Fiji to abolish the system of imprisonment for labour offences, how this action has been approved by His Majesty's Government and its extension to other colonies insisted on. I mentioned also the Fiji scheme for the settlement of Indian labourers on the land. I am not in a position to say that the action taken by Fiji was directly due to the proposals made by Messrs Macneill and Chinnai, but it is no doubt true that the recent policy of the Colonial Government has been largely in keeping with their recommendations.

Home Government Thanked.

I feel that we all owe a deep debt of gratitude to the Secretary of State for India and to His Majesty's Government for their prompt and sympathetic response to the representations which I and my Government placed before them and it is fitting for me to take this opportunity of publicly acknowledging their action. Their attitude in the matter fills me with the assurance that what has been promised will be performed to the letter, and that the end of the system which has been productive of so much unhappiness and wickedness and has been relatively speaking of so small advantage to this country, is now in sight. No one who

TELEGRAMS.

knows anything of Indian sentiment can remain ignorant of the deep and genuine disgust to which the continuance of the indentured system has given rise. Educated Indians look on it, they tell us as a badge of helotry.

Satisfaction to me Personally.

This is soon to be removed for ever and it is a source of deep personal satisfaction to myself that one of the last official acts that I shall perform in this country is to tell you that I have been able to do something to ensure that the Indians who desire to work as labourers in the tropical Colonies may do so under happier conditions and to obtain from His Majesty's Government the promise of the abolition in due course of a system which educated opinion in India has for long regarded as intolerable and as a stigma upon their race.

Other Speakers.

Mr. Dadabhai tendered his grateful thanks and said that the news of the acceptance of the resolution would be received with genuine satisfaction.

Mr. Shafi thanked His Excellency on behalf of the Punjab and said that the indentured system was in direct opposition to British ideals. He said that His Excellency laid the country under a deep debt of gratitude.

Pundit Madan Mohan Malaviya said that the decision would be received with the deepest gratitude all over the country. He submitted that the Government was aware that fraud and misrepresentation were practised at the time of recruitment, and earnestly requested the Government to stop that as much as possible. He also said that, according to the terms of the Act of 1883, the coolies should be told the nature and condition of the work under which they were going to work, and that the cherished religion of the coolies should be respected.

Mr. Acharyar, after thanking the Viceroy and His Majesty's Government, protested against any idea of consulting the Colonial Governments with a view to giving them a real voice in the settlement of the problem. This was, he emphasised, an essentially Indian problem, the Colonials being merely people who profited from the transaction, and he was afraid that they might retard progress. At any rate they ought not to be more than consulted.

After the resolution was formerly accepted the Council adjourned till to-morrow.

At the Imperial Legislative Council to-day, in the course of an exhaustive speech upon Sir Ibrahim Rahimtulla's resolution for the appointment of a Committee upon the industrial development, Sir William Clark speaking on behalf of the Government of India, announced that upon the recommendation of the Government of India last autumn His Majesty's Government had approved the appointment of a Commission composed of a suitable number of businessmen, experts and officials, to examine the whole question, including that of new openings for the profitable employment of Indian capital, and whether and, if so, in what manner the Government can usefully give direct encouragement to industrial development. The commission will consist of Sir Thomas Holland as chairman with seven or eight members of whom three will be Indians. The members so far appointed include Sir Fazulbhai Currimbhoy and Sir Rajendranath Mookerji. There will also be a representative of the Parsi community of Bombay, a representative of European commerce and probably two members with much experience from the United Kingdom. The Hon'ble Mr. C. E. Low will join the Commission in the early autumn as one of the members. Sir Thomas Holland will leave England in the middle of April and will begin the preliminary work in Simla at an early date, but the precise arrangements are not yet settled. The terms of the reference of the Commission are wide, including practically all aspects of the question, excluding however the issues relating to the existing official policy of the Government of India.

A meeting of the Imperial Legislative Council was held this morning. Sir William Clark, Vice President, presided. After interpellations Sir William Meyer presented Budget for 1916-17.

Sir William Meyer next introduced a Bill to amend the Indian paper Currency Act 1910. He explained that the proposed Bill conferred upon the Government of India new power independent of the investment limits already laid down of issuing currency notes up to a maximum limit of £3 million, against British Treasury Bills held by the Secretary of State. British Treasury Bills were designated for this purpose because by the statute under which they were issued their currency was limited to a maximum period of twelve months and their consequent steadiness of value and the readiness with which they would be realised under them specially suitable as a temporary substitute for the gold. The new provision now proposed thus differed from the ordinary provisions relating to investment which contemplated a more or less permanent locking up of the funds invested. Sir William Meyer said that Indian paper Currency Amendment Ordinance 1916 continued in operation during the war and for six months. It was proposed in the present Bill to re-enact the ordinance in the form of a temporary act having the same currency as Act 5 of 1915. On his motion rules of business were suspended and the Bill was passed.

The following is the speech of Sir Ibrahim Rahimtullah in moving resolution on Indian Industries at the meeting of Imperial Legislative Council meeting to-day.

I beg to move that that this Council recommends the Governor-General in Council to appoint a committee of Officials and non-officials to consider and report what measures should be adopted for the growth and development of Industries in India.

Two years ago when I first tried to bring forward a resolution on the subject of Industrial development in India I had intended remarking that it was merely a common place to say that a wealthy or even a well-to-do India was of far greater advantage to England than a poor India. How well this view has been born out by subsequent events must now be apparent to all. The experience of the War has clearly shown that the economic well-being of the component parts of the British Empire is a tower of strength to Great Britain in every crisis which may arise in the history of that country. No one can deny that India has contributed her best towards carrying the world war to a successful conclusion, but what she has

done is nothing compared to what she would have willingly done had her economic resources been allowed to be developed in the past. In this connection the people of India gratefully acknowledge the warm tribute which His Excellency and the Hon'ble Sir William Meyer have paid both in this Council and outside, to the burden which India has borne so willingly in this world conflict.

It cannot be gainsaid by anyone acquainted with Indian conditions that the greatest need of the country has been its economic well-being and many able minds have been engaged in finding effective remedies for the solution of the problem. British rule in India with all its beneficent measures for the welfare and well-being of its people has in a way contributed towards accentuating the economic backwardness of this country. Steady progress has been made in various directions. India has been through the use of steam-power brought nearer to England and may by help of science be expected to be brought nearer still. Extensive programme of railway construction has been carried out. Education and sanitation have been fostered. In consequence of the cumulative effects of all such factors our wants have largely multiplied and the cost of living has steadily risen. What were once regarded as luxuries have now become necessities. It can be easily imagined what economic effects must be produced upon a poor country in such close contact and association with one of the wealthiest countries in the world.

In drawing attention to those points I do not wish to be misunderstood. It is not my intention to create any impression that I desire in any way to deprecate these measures. I fully recognise that they have contributed towards our enlightenment and improvement, better conditions of our public health facilities of travelling and transit and our comforts and convenience. The country wishes to press for more educational institutions; more extended application of sanitary science and more railways. My object is to merely invite the attention of this Council to the fact that with the progress and advance which India has undoubtedly made in various directions under British rule, our economic backwardness has come more prominently to the fore, and that the country demands unanimously and insistently for suitable and adequate measures to be adopted for substantial advance in the direction of our well-being. It is with this object that I have brought forward my resolution before this Council in the firm conviction that the Government will be pleased to confer a lasting obligation on the people of this country by helping in the growth and development of industries in India as one of the principal factors to ensure our economic advancement.

LATEST TELEGRAMS.

—

LONDON, March 20.

The "Times" referring to the appointment of Sir Marshall Reid to the Council of India in succession to Sir Felix Schuster whose term will shortly expire says the appointment remedies a long standing complaint regarding non-representation on the Council of Indian financial and commercial experience and follows the recommendation of the Royal Commission on Indian Finance and Currency of which Mr. Chamberlain was Chairman that there should always be at least one Member of Council with Indian financial experience.

The "Times" adds that the appointment will increase the satisfaction caused by the announcement of the forthcoming commission on Indian Economic development. It is understood that the enquiry will not cover the problem of fiscal readjustment in relation to other parts of the Empire and foreign countries.

It will however provide material for estimating the effects of possible, indeed probable changes to the consideration of which the Imperial Government pledged itself when vetoing the proposal of the Government of India to raise Cotton Import duties without increasing countervailing excise duties.

Presumably the Commission will be free to make suggestions on the problem of increasing and improving inadequate facilities in India for technical and industrial instruction and so bringing them into relation with local industries in Provinces that youths availing themselves of such provision may have reasonable assurance of suitable careers in Business life.

LONDON, March 20.

SALONIKA.—Owing to the German encroachment on Greek Territory a strong French column occupied and cleared villages on the frontier near Doiran. Both sides used artillery but although the retiring Germans were reinforced no general engagement followed. The French had only a dozen casualties. The allies and Germans are now face to face and some liveliness may be expected.

LONDON, March 20.

Mr. Asquith is making good progress and Lord Curzon fair progress.

LONDON, March 20.

Mr. Cecil Cochrane, Liberal, has been returned unopposed for South Shields.

Mr. Hughes Canadian Minister of Defence, has arrived in London.

The death is announced of reverend Stopford Brooke.

LONDON, March 20.

AMSTERDAM.—The fact that there were three explosions last after the liner had come to a standstill appears to preclude mine theory in case of the "Palembang". First was a slight explosion aft and engines were reversed for a few minutes. Later there was a heavy explosion on the starboard side. Two minutes after there was a terrific explosion near the engines blowing the ship in half. One of the boat's had just been lowered on the starboard side and was blown out of water. Nine of the crew were injured. The British destroyer rescued them.

LONDON, March 20.

AMSTERDAM.—The newspaper "Antienas Van Den Dag" says Netherlands has sent a very severe note to Germany on the subject of the "Tubantia".

Post Box, 167, G.T. MADRAS.

Amrutanjani

Best Indian Pain Balm.

శుభ శుభము!

శుభ శుభము!!

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము
చక్కని డబ్బీలో నవా సీసా 1-కి టెల 0-3-0.
తలనొప్పులనూ నొప్పును, వాయువు పొట్ట బొగొట్టును
పార్శ్వపు నొప్పుల నొప్పును, పొట్ట పొగొట్టును
వనమూలినలచే పొందూ దేశముందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
నువాసన గలిగి యుండును.

అమృతాంజనము అన్ని విధముల గలమును గలిగించును.
ప్రతి ఇంట నుండదగిన చక్కయిన వైద్య సహాయము.
వందభాష చీటి చూడకొనిన మోసము గలుగదు.
రసభక్తుడు టెలము 1-కి రూ 0-10-0
వందకు పువ్వు 2-0-0
అమృతాంజనము డిపో, 7, తంబు శెట్టిపేడి మదరాసు.

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు వదులుటను, వాటిని నాగునెడ
గలగు తరీఖయను నెచ్చుటను మోటారుబండ్లు ఎట్లు వదు
తుకో యేర్పాటుగలము యేర్పాటుచేయునో అని చెడి
పోయినపుడు స్వల్పముగా చేయు రిపేరులను యాచుంకముల
పెల్ల అభ్యాసభూమిగా ఈ పాఠశాలలో, యూరోపియన్
కోరస్ లు నేర్పించుచును. ఇది తెలుగు మానవులలో నేర్పించి
గవర్న మెంటు వారి కక్షనుండి లై సెన్సు యిప్పించి శంఖువును,
యంతులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి క్లాసులు ఏప్రిల్ 15 తేది నుండి ప్రారంభమగును.
క్లాసులో చేరలచిన విద్యార్థులు మార్చి 31 వ తేదిని గాని
అంతకు ముందుగాని ధరభాగములు చేసికోవలయును. పాఠ
గూరి విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తాళింకగలరును.
ఈ క్రింద నుడవారింనువారికి వ్రాసికొనుడు.

(41) గ్యాల్లీ అండ్ కో., బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

మదరాసు మోటారు ఇంజనీర్లు

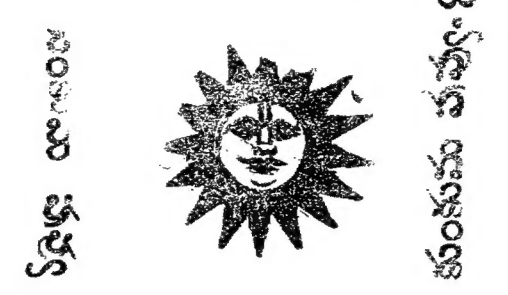
24 జనరల్ పీటర్సన్ రోడ్డు
మాంటురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.
మోటారుబండ్ల ఇంజనీర్ల రాజమును, నడుపువిధానము
ను, భోధనాభ్యాసముల గలవలయును. ప్రత్యేక గవర్నీక:-
పాఠశూరివిద్యార్థులకు ఉచితముగ వసతియొక్క భోజనాదికములు
ను ఏర్పాటుచేయబడును. ప్రతి నెల ప్రభుత్వమున క్లాసు ప్రారంభ
భవగును, తయారైన వైద్యకారికి శిష్యాత్వ చేయబడును. స్వల్ప
శుభ్యయే దీసికొనబడును. ఈ నేజరు గారికి వ్రాసికొనవలెను.

ప్రపంచ చరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

(గంభీర:-గా. మారిస్కో త్తమరావు, ఎం. ఏ.
తైలినులభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొన
వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని
అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ
బడును. చందావద్దతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0
అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశ రుసుము లేదు.
సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా పంపుము.
కలయికాదు:- ప్రపంచ చరిత్ర కార్యాలయము,
(27) 145, కాలిఫి, మదరాసు అని వ్రాయుడు.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వును
మావద్ద దొరకును. కొనుగారు మార్కము
క్కును గమనింపుడు. కరస్పాండెన్సు మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:-

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
(53) 21, హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

శృంగార నైషధము.

ఇయ్యది సంస్కృతమున భట్టహర్షుడను మహాకవి
రచించెను. దీనిని తెలుగున కీర్తనాధుడైన గొప్పకవి ఆశ్వ
మనీషి హృదయంగమరులు గా కల్పంబు ననుసరించియు నభిప్రా
యంబు గుఱించియు భావంబుపలక్షించియు రసంబుపోషించి
యు నలంకారంబు భూషించియు నాచిత్యంబాదించియు ననా
చిత్యంబుఁ బరిహరించియు మార్పుకాకుపారంబున రచించెను.
కాన, మూలమునకంటె రసవంతముగా నున్నది. ఇది మిక్కిలి
ప్రాధమ్యముతో సాధారణముగా పండితులకే కాని పానురుల
కు గోచరమగుట కష్టము. కావున దీనికి చక్కని లేటరుటల
తో టీకయు తాత్పర్యమును వ్రాయించి గుండరమైన పట
ములనుచేర్చి అచ్చొత్తించినారు. ఇయ్యది చిన్న వైఖాన
మేలైన కాగితములపై ముద్రితమై చక్కని కాలిగోలెందు
చేయబడియున్నది. దీని టెల రూ 8-8-0. పత్తులము దీనిని
ఏభోగమానములొ కొనువారికి రూ 2-8-0. కియ్యవలయును.
తపాలా ఖర్చులు పోల్చేకము.

ఆర్. వేంకటేశ్వరు అన్డ్ కో,
అనందా ముద్రాలయాధికారులు, మదరాసు.

మోటారు నర్విస్ బండ్లు

10, 14 మనమ్యులు కూర్చుండి కెళ్లు బండ్లు కెంటునే
అమృతమునకు తయారుగా నున్నవి. ధరలు మొదలైన వాటికి
ఈ క్రింద నుడవారింనువారికి వ్రాయుడు:-
గ్యాల్లీ అండు కో., 149 బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

ప్రతాప కస్తూరిమూత్రలు

ఇవి మంచి కస్తూరి తేర్చి చేయబడినవి. నువాసన
గలవి. అజీర్ణము, వాయువు, జ్వరము, శస్త్ర పాతము, దగ్గు,
జలుబు, మొదలగు వాటిని హరించి మంచి బలము నిచ్చును.
200 మాస సీసా 1-కి రు 0-4-0 (డబ్బీ రు 2-8-0.)
ఆయుర్వేదసమాజ్, బొంబాయి, గుంటూరు జిల్లా.

ప్రతిదినమును ముఖ్యముగా పురుషులొకరి మైనది

వైద్యవిద్య.

దీనియందు మెండు వైద్యభోధనలు నిండియున్నవి.
144-పుటలుగల పుస్తకము మియింటివద్ద ఏకయ్యలకే
ఐదేళ్ల కర్మముకూడ లేక మీకు యిప్పించేటట్లువుండు
తీసికొనుటకు నిష్ఠములేదా? నేడే ఒక పుస్తకమునకు
వ్రాయుడు. రాజవైద్య వారాణసి కేకడే,
20, చీనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

స్వధర్మప్రకాశిని

మతవిషయములను ప్రకటించు మాసపత్రిక.

ఈ పత్రిక 8 సంవత్సరముల నుండి ప్రకటింపబడు
చున్నది. ఇందలి విషయముల ప్రాశస్త్యమును గాంచి పలువురు
చూచారాఱు రాజపోషకులయి అదరించుచున్నారు.
సంవత్సర చందా రు 2-0-0.

ఇదిగాక మా సమీక్షాసంఘ సస్యరాంధర్ ప్రయోగ
మతో ముద్రింపబడిన నిత్య కర్మానుష్ఠానాది అన్నీ కగ్రింధ
ములును, ధర్మశాస్త్ర వారికావలసిన సకలవిధ సందేహ
నివారకముగ క్రొత్తగ ముద్రించిన వైశ్యమేధిక గ్రింధము,
తొట్టివైద్యగ్రింధములును, భారత, భాగవతాది గ్రింధములు
కూడ లభించును. నలయావారికి కేటాగును కూడ వందగలము.

మానేజరు, స్వధర్మప్రకాశిని,
గుంటూరు అని వ్రాసేడి.

కావలెను.

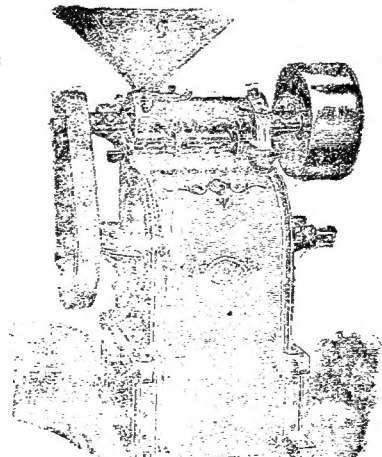
వేదశాస్త్ర ధర్మపాఠశాల, సెకింద్రాబాదు.

శ్రీ శివానంద పండిత స్వామివారి పాఠశాలకు సాం
గాధ్యయనపరు లై 1 మండేశకర్మాధికారులగు వారికరును
తర్కవ్యాకరణములలో నొక్కదానియందు నున్నట్లై కావ్య
పాఠమును చెప్పగలవా రొకరును గావలసియున్నార కాన
రాదలచినవారు వెంటనే యాక్రింది వైవిలాసమునకు నుత్తర
మును వ్రాసి వేతనము మొదలగు విషయములను తెలిపికొన
పార్థికులు.

వం. మార్కండేశ్వర శాస్త్రి,
శ్రీపండిత స్వామివారిమఠం, సెకింద్రాబాదు.

"గార్డన్" సే వడ్డుదంచి బియ్యముచేయు మెషీను.

ఇంగ్లాండులో తయారుచేయబడినది.
సులభముగా తెలిసికొనవచ్చును.
ఘట్టిగా చేయబడినది.
సులభ ఖర్చుతో పనిచేయవచ్చును.

క్రొత్త మాదిరి.
దక్షిణ హిందూదేశమున, మధ్య
పరగణాలలో అనేకవందలు
పనిచేయుచున్నవి.
విడివిడిభాగములు ఎల్లప్పుడు దొరుకును.
కావలసిన యితరవిషయములను, ధరలను,
యూక్రిందివారికి వ్రాసి తెలిసికొనుడు.

ఓక్స్ అండు కంపెనీ, ఇంజనీయరులు, 9, బ్రాడ్వే, మదరాసు